

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА

КУЛЬТУРА
Поточний бібліографічний список

Випуск 11, 2023

Періодичність 12 випусків
на рік
Виходить з 1989 року

КИЇВ 2024

**УДК 008
К 90**

Укладачі: О. Ф. Білоконь
Т. Б. Благодарєва
О. В. Панінатченко
В. А. Соломка
Ю. А. Шаховський

Культура : поточ. бібліогр. список. Вип. 11, 2023 / уклад. О. Ф. Білоконь, К 90 Т. Б. Благодарєва, О. В. Панінатченко, В. А. Соломка, Ю. А. Шаховський ; М-во культури та інформ. політики України, НБУ імені Ярослава Мудрого, Інформ. центр з питань культури та мистецтва. – Київ, 2023. – 56 с.

Бібліографічний список містить інформацію з періодичних видань та інтернет-джерел про загальні питання культури, також висвітлює проблеми національного в культурі, регіональної культурної політики, правові питання, економічні аспекти розвитку галузі, питання підготовки кадрів, міжнародного співробітництва в галузі культури, розвитку аматорства, бібліотечної та музейної справи, питання охорони пам'яток історії та культури, релігії та релігієзнавства.

Список розраховано на працівників закладів культури, вчених і спеціалістів галузі, викладачів і студентів закладів вищої освіти.

УДК 008

**©Національна бібліотека України
імені Ярослава Мудрого, 2024**

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Большакова, Анастасія. До списку лідерів УП-100 увійшли 26 дієвців культури [Електронний ресурс] : [список лідерів у категорії «Культура» від інтернет-видання «Українська правда»] / Анастасія Большакова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2023. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.11.2023.

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/11/23/257870/>.

2. Єрмоленко, Володимир. «Якщо ми будемо фрагментуватися як спільнота, то точно не виживемо»: Володимир Єрмоленко у розмові з Іриною Славінською [Електронний ресурс] / Володимир Єрмоленко ; [інтерв'ю вела] Ірина Славінська // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 27 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.11.2023.

<https://suspilne.media/culture/626103-akso-mi-budemo-fragmentuvatisa-ak-spilnota-to-tocno-ne-vizivemo-volodimir-ermolenko-u-rozmovi-z-irinou-slavinskou/>.

Президент Українського ПЕН про волонтерство, впливи війни на українську культуру, роль культури для сучасного українського суспільства, українську мову, культурну громаду та її солідарність.

3. Нестелєєв, Максим. Подкасти в Україні: люди, цифри та проблеми [Електронний ресурс] / Максим Нестелєєв // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2023. – 17 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.11.2023.

<https://tyzhden.ua/podkasty-v-ukraini-liudy-tsyfry-ta-problemy/>.

Про українські подкасти та переможців премії «Слушно» від сервісу MEGOGO Audio, зокрема найкращий подкаст про культуру та мистецтво.

4. Суслов, Олег. Культура – это мост в завтрашний день Украины / Олег Суслов // Веч. Одесса : [інтернет-версія]. – 2023. – 16 нояб. (№ 91–92). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023.

<http://vo.od.ua/rubrics/kultura/49552.php>.

Про учасників та хід круглого столу «Культура в умовах війни» в редакції газети «Вечірня Одеса».

5. Шилова, Альона. Як незалежні медіа про культуру виживають під час війни: історії «Лірум», «Читомо» та Post Impreza [Електронний ресурс] / Альона Шилова // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 20 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.11.2023.

<https://suspilne.media/culture/621413-ak-nezalezni-media-pro-kulturu-vizivaut-pid-cas-vijni-istorii-lirum-citomo-ta-post-impreza/>.

6. Шутяк, Лілія. «Слушно»: як премія популяризує жанр подкасту в Україні [Електронний ресурс] / Лілія Шутяк // Сенсор: медіа про культуру : [сайт]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2023.

<https://sensormedia.com.ua/culture/slushno-iak-premiia-populiaryzuie-zhanr-podkastu-v-ukraini/>.

Розповідь менеджерки сервісу MEGOGO Audio К. Котвіцької та авторів подкастів, які цьогоріч отримали премію «Слушно» від сервісу, про те, чи вдається організаторам премії формувати професійну спільноту людей, які

створять якісний аудіопродукт на різну тематику, а також про бізнес під час війни, важливість збереження культурної спадщини, проблеми, з якими зіштовхуються творці аудіопроектів.

Культура і суспільство

7. Кокотюха, Андрій. Не мова, а ідентичність. Яке питання насправді розколює суспільство [Електронний ресурс] / Андрій Кокотюха // NV: [сайт]. – 2023. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<https://nv.ua/ukr/opinion/farion-azov-kokotyuha-rozpoviv-shcho-rozkolyuye-ukrajinu-50367034.html>.

8. Славінська, Ірина. Ірина Славінська, продюсерка радіо «Культура», та Олена Гусейнова, поетеса: Кінець Толстоєвських. Початок чого? [Електронний ресурс] / Ірина Славінська, Олена Гусейнова ; [інтерв'ю вів] Василь Самохвалов // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 14 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 14.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3787216-irina-slavinska-produserka-radio-kultura-ta-olena-gusejnova-poetesa.html>.

Виконавча продюсерка суспільного радіо «Культура» та поетеса, радіоведуча про українізацію суспільства, кенселінг російської культури у світі, межу між модою на українське, поверненням до традицій та шароварищиною.

9. Чміль, Оксана. «Мозаїки – це не „совок”, їх робили українці для українських міст і сіл». Як дизайнерка [Надія Ставицька] чистить мозаїки [на автобусних зупинках] у селах Буковини [Чернівецької обл.] [Електронний ресурс] : [зокрема йдеться про мозаїки художника, скульптора Івана Кляпетури (1948–2023)] / Оксана Чміль, Аліна Хрищук // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 4 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.11.2023.

<https://suspilne.media/608889-mozaiki-ce-ne-sovok-ih-robili-ukrainci-dla-ukrainskih-mist-i-sil-ak-dizajnerka-cistit-mozaiki-u-selah-bukovini/>.

10. #EmptyChairWeek: в Україні стартувала інформаційна кампанія пам'яті митців, яких забрала війна [Електронний ресурс] : [про мету і організаторів кампанії] // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2023. – 13 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.11.2023.

<https://tyzhden.ua/emptychairweek-v-ukraini-startovala-informatsijna-kampaniia-pam-iati-mytsiv-iakyykh-zabrала-vijna/>.

Культура і влада

Див. № 95.

Культурно-мистецькі заходи до пам'ятних дат, днів пам'яті, державних і релігійних свят

11. Волиняни вшанували пам'ять видатного державотворця [Електронний ресурс] : 24 листопада – день пам'яті визначного історика, літературознавця, публіциста, державного і громадського діяча, голови Української Центральної

Ради Михайла Грушевського : [скорботні заходи у м. Луцьку] // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2023. – 24 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.11.2023.

<https://www.volyn.com.ua/news/257951-volyniany-vshanuvaly-pamiat-vydatnoho-derzhavotvortsia>.

12. Зборовський, Анатолій. Пам'яті Остапа Вересая [Електронний ресурс] / Анатолій Зборовський // Крим. світлиця : [інтернет-версія]. – 2023. – 24 листоп. (№ 47). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.11.2023.

<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=25628>.

Про мистецькі заходи зі вшанування кобзаря О. Вересая (1803–1890) у містах Києві та Ірпені (Київська обл.) До 220-річчя від дня народження.

13. Катаєва, Марія. Батько прози: у столиці відзначили 245-річчя з народження [і 180-річчя від дня смерті письменника, громадського та культурного діяча Григорія] Квітки-Основ'яненка [Електронний ресурс] : [про заходи у Національній академії мистецтв України] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 30 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/91767/>.

14. Посічанський, Михайло. Модерніст, який писав про сумні реалії. На Прикарпатті вшанували письменника Михайла Яцківа [1873–1961] з нагоди його 150-річчя [Електронний ресурс] / Михайло Посічанський // Галичина : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023.

<https://galychyna.if.ua/analytic/modernist-yakiy-pisav-pro-sumni-realiyi-na-prikarpatti-vshanuvali-pismennika-mihayla-yatskiva-z-nagodi-150-richchya-z-dnya-yogo-narodzhennya/>.

Про літературно-мистецькі заходи до ювілею письменника М. Яцківа в Літературному музеї Прикарпаття (м. Івано-Франківськ), Івано-Франківській ОУНБ ім. І. Франка, Публічній бібліотеці ім. М. Яцківа Богородчанської селищної ради (Івано-Франківська обл.), клубі с. Лесівка Старобогородчанської ОТГ (Івано-Франківська обл.), а також про творчий та життєвий шлях письменника.

День Гідності та Свободи

15. Неїжмак, Василь. Презентували виставку «Героїзм і велич Майдану» [Електронний ресурс] : у фое Полтавської обласної філармонії презентували виставку «Героїзм і велич Майдану» [з фондів Полтавського краєзнавчого музею ім. Василя Кричевського], приурочену до Дня Гідності та Свободи / Василь Неїжмак // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189904>.

16. Скотнікова, Ольга. Та сама «йолка» з Майдану: в Українському домі [Національному центрі ділового та культурного співробітництва (м. Київ)] відкрили виставку [«Майдан: народження мрії. Перший бій»] про Револьюцію Гідності. ФОТО [Електронний ресурс] / Ольга Скотнікова // Вечір. Київ :

[інтернет-версія]. – 2023. – 21 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/91347/>.¹

17. У Києві [Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності] презентували план заходів до десятиріччя Революції Гідності [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 14 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/3786737-u-kievi-prezentuvali-plan-zahodiv-do-desatiriccca-revolucii-gidnosti.html>.²

18. У Роттердамі [Нідерланди] з нагоди Дня Гідності та Свободи відкрили артоб'єкт «Незламна Україна» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3790308-u-rotterdami-z-nagodi-dna-gidnosti-ta-svobodi-vidkrili-artobekt-nezlamna-ukraina.html>.

День пам'яті жертв голодоморів

До 90-х роковин Голодомору 1932–1933 рр. в Україні

19. Білаш, Ксенія. У Данії [за ініціативи співробітників Українського дому] проходить інфокампанія про український Голодомор [Електронний ресурс] / Ксенія Білаш // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2023.

https://lb.ua/culture/2023/11/22/585510_danii_prohodit_infokampaniya_pro.html.

20. В Анкарі [Туреччина] відбулися поминальні заходи за жертвами голодоморів в Україні [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 26 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3791883-v-ankari-vidbulisa-pominalni-zahodi-za-zertvami-golodomoriv-v-ukraini.html>.

21. В Аргентині відбулася виставка [«Україна, 1932–33. Геноцид голодом»], присвячена Голодомору в Україні [Електронний ресурс] : [про виставку, організовану Українським культурним товариством «Просвіта» в Аргентині та її відділенням в м. Берасатеґі разом з міською владою] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.11.2023.

¹ Див. також: Заблоцька, Оксана. У Києві [Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім»] відкриється виставка [«Майдан. Народження мрії. Перший бій», підготовлена Національним меморіальним комплексом Героїв Небесної Сотні – Музеєм Революції Гідності] з нагоди 10-ї річниці Революції Гідності [Електронний ресурс] / Оксана Заблоцька // Суспільне. Культура : [сайт]. 2023. 20 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 21.11.2023. <https://suspilne.media/culture/621585-u-kievi-vidkrietsa-vistavka-z-nagodi-10-i-ricnici-revolucii-gidnosti/>.

² Див. також: Лелітка, Світлана. У програмі заходів, що відбуватимуться 94 дні, – флешмоби, екскурсії, презентації видань [Електронний ресурс] : до Дня Гідності та Свободи, який щороку відзначається 21 листопада, Музей Майдану[–Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності] разом із партнерами представив програму заходів, присвячену 10-річчю Революції Гідності / Світлана Лелітка // Голос України : [інтернет-версія]. 2023. 20 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 20.11.2023. <http://www.golos.com.ua/article/375092>.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3792849-v-argentini-vidbulasa-vistavka-prisvacena-golodomoru-v-ukraini.html>.

22. В Києві відбувся Всесвітній конгрес дослідників Голодомору-геноциду українців [Електронний ресурс] : [про організаторів, учасників та хід заходу «Непокарані геноциди – повторюються!», приуроченого до 90-х роковин Голодомору 1932–1933 рр. в Україні] // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/179422/>.

23. В Угорщині [м. Будапешт] відбулася конференція «Пам'ятаючи про Голодомор» [Електронний ресурс] : [про захід] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 24 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3791058-v-ugorsini-vidbulasa-konferencia-pamatauci-pro-golodomor.html>.

24. Грабовська, Ірина. Пам'ятати та боротися [Електронний ресурс] : на території [Національного заповідника] Києво-Печерської лаври відбувся [міжнародний] круглий стіл, який засудив геноцид росії проти українського народу : [про учасників та хід заходу] / Ірина Грабовська // День : [інтернет-версія]. – 2023. – 27 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<https://day.kyiv.ua/article/den-ukrayiny/pamyataty-ta-borotysya>.

25. Єроленко, Володимир. Уроки Голодомору: як нам зберігати пам'ять про геноцид, не травмуючи себе знову [Електронний ресурс] / Володимир Єроленко, Дарія Маттінглі, Олеся Островська-Люта ; [записала] Тетяна Пушнова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2023. – 25 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<https://life.pravda.com.ua/culture/2022/11/25/251497/>.

Президент українського ПЕН, дослідниця радянської історії і Голодомору та генеральна директорка Нац. культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький арсенал» (м. Київ) про те, як зберегти і передати пам'ять про злочини, які коїть нині Росія, скориставшись досвідом збереження пам'яті про Голодомор.

26. Кравченко, Марія. Мистецтво свідчень: чому Голодомор – не міф. І як про трагедію розповідають у кіно, літературі та музиці [Електронний ресурс] / Марія Кравченко // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [інтернет-вид.]. – 2023. – 25 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<https://liroom.com.ua/articles/holodomor-in-art/>.

27. МЗС [Міністерство закордонних справ України]: 55 держав-членів ООН та делегація ЄС підписали декларацію до 90-х роковин Голодомору [Електронний ресурс] // Новинарня : [сайт]. – 2023. – 24 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<https://novynarnia.com/2023/11/24/mzs-55-derzhav-chleniv-oon-ta-delegacziya-yes-pidpysaly-deklaracziyu-do-90-h-rokovyn-golodomoru/>.

28. Мисан-Мілясевич, Володимир. «Без трун понесені із двору». 90 років досвіду пам'яті про Голодомор [Електронний ресурс] / Володимир Мисан-Мілясевич // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 25 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

https://lb.ua/society/2023/11/25/585821_bez_trun_poneseni_iz_dvoru_90_rokiv.html.

Про замовчування за радянських часів правди про Голодомор, як берегли пам'ять про загиблих ті, хто вижив, пам'ять про злочин Голодомору у діаспорі, а також перезавантаження пам'яті про Голодомор під час російсько-української війни.

29. Неїжмак, Василь. Документальні свідчення злочинів Голодомору-геноциду представили у Полтаві [Електронний ресурс] : в обласному центрі відкрили виставку «Голодомор-геноцид 1932–1933 років. Пам'ятаємо» [підготовлену працівниками Державного архіву Полтавської області] / Василь Неїжмак // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 25 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/190097>.

30. Пам'ять жертв Голодомору вшанували у країнах Балтії [Електронний ресурс] : [про заходи в Естонії, Латвії та Литві] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3792992-zertv-golodomoru-vsanuvali-u-krainah-baltii.html>.

31. Президент Світового конгресу українців [Павло Грод] виступив на конференції [у м. Києві] пам'яті жертв Голодомору [Електронний ресурс] // День : [інтернет-версія]. – 2023. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.11.2023.

<https://day.kyiv.ua/news/231123-prezydent-svitovoho-konhresu-ukrayintsiv-vystupyv-na-konferentsiyi-pamyati-zhertv>.

32. Скотнікова, Ольга. «Намір»: у [Національному] музеї Голодомору[геноциду] відкрилась виставка [«Намір»] доказів геноциду росії в Україні [Електронний ресурс] : до 90 роковин Голодомору у Києві показали, як росія здійснювала акти геноциду до українців у 20 столітті та нині, в час великої війни : [про виставку та учасників її відкриття] / Ольга Скотнікова // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 24 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/91485/>.¹

33. Скрипник, Віктор. Свідчення очевидців Голодомору видали книгою у Вінниці [Електронний ресурс] : у Вінниці видали книгою свідчення про Голодомор. За два роки роботи редакційна колегія зібрала спогади про штучний голод 334 жителів області : [про книгу «Голоси правди та справедливості. Спогади та свідчення очевидців про Голодомор-геноцид 1932–1933 років на

¹ Див. також: Виставка «Намір» до річниці Голодомору відкрилася в Києві [Електронний ресурс] : у Залі пам'яті Національного музею Голодомору-геноциду відкрилась виставка «Намір» / підгот. Оксана Синиця // Голос України : [інтернет-версія]. 2023. 23 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 23.11.2023. <http://www.golos.com.ua/news/189978>.

Вінниччині»] / Віктор Скрипник // *Голос України* : [інтернет-версія]. – 2023. – 24 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.11.2023. <http://www.golos.com.ua/news/190008>.

34. У Нью-Йорку [(США) на вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні та подвигу українських захисників] презентували [етнографічний] проєкт «Батьківська Хата. Homestead» [Електронний ресурс] // *Укрінформ* : [інтернет-платформа]. – 2023. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023. <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3784216-u-nujorku-prezentuvali-proek-batkivska-hata-homestead.html>.

35. Українська громада Стокгольму [Швеція] вшанувала пам'ять жертв Голодомору [Електронний ресурс] // *Укрінформ* : [інтернет-платформа]. – 2023. – 27 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023. <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3792281-ukrainska-gromada-stokgolmu-vsanuvala-pamat-zertv-golodomoru.html>.

36. Український інститут національної пам'яті ініціював акцію [«Пам'ятай про жертв Голодомору. Підтримуй тих, хто бореться за Україну»] до Дня пам'яті жертв Голодомору [Електронний ресурс] // *RISU. Релігійно-інформ. служба України* : [портал]. – 2023. – 21 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2023. https://risu.ua/ukrayinskiy-institut-nacionalnoyi-pamyati-iniciyuvav-akciyu-do-dnya-pamyati-zhertv-golodomoru_n144124.

37. У Львові [в історичному музеї] відкрили виставку [«Голодомор 1932–1933 рр. Геноцид українського народу»] про Голодомор 1932–1933 років [Електронний ресурс] // *Укрінформ* : [інтернет-платформа]. – 2023. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.11.2023. <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3784943-u-lvovi-vidkrili-vistavku-pro-golodomor-19321933-rokiv.html>.

38. У Нідерландах пам'ять жертв Голодомору вшанували молитвою та запаленням свічок [Електронний ресурс] : [про пам'ятні заходи] // *Укрінформ* : [інтернет-платформа]. – 2023. – 25 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023. <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3792383-u-niderlandah-pamat-zertv-golodomoru-vsanuvati-molitvou-ta-zapalennam-svicok.html>.

39. У Парижі [Франція] українці відзначили 90-ті роковини Голодомору [Електронний ресурс] : [про пам'ятні заходи] // *Укрінформ* : [інтернет-платформа]. – 2023. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023. <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3787235-u-parizi-ukrainci-vidznacili-90ti-rokovini-golodomoru.html>.

40. У парламенті Уельсу [Велика Британія] вшанували роковини пам'яті жертв Голодомору-геноциду [Електронний ресурс] // *Укрінформ* : [інтернет-платформа]. – 2023. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3792946-u-parlamenti-uelsu-vsanuvali-rokovini-pamati-zertv-golodomorugenocidu.html>.

41. У Північній Македонії пам'ять жертв Голодомору вшанували низкою заходів [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 26 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3792035-u-pivnicnij-makedonii-pamat-zertv-golodomoru-vsanuvali-nizkou-zahodiv.html>.

42. У Торонто [Канада] українці відзначили річницю Голодомору [Електронний ресурс] : [про заходи, організовані Конгресом українців Канади] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3792810-u-toronto-ukrainci-vidznacili-ricnicu-golodomoru.html>.

43. У Чикаго [США] представили виставку [«We Were Killed Because We Are Ukrainians»], присвячену Голодомору [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 30 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3793766-u-cikago-predstavili-vistavku-prisvacenu-golodomoru.html>.

Див. № 203, 220.

Різдвяні та новорічні свята

Див. № 224, 229.

Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва

44. Делюрман, Таміла. У Кропивницькому до професійного свята відзначили працівників культури та мистецтва: кого нагородили (Фото) [Електронний ресурс] / Таміла Делюрман // Інформ. портал «Гречка» : [сайт]. – 2023. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<https://gre4ka.info/suspilstvo/76263-u-kropyvnytskomu-do-profesiinoho-sviata-vidznachyly-pratsivnykiv-kultury-ta-mystetstva-koho-nahorodyly-foto>.

45. Мистецька виставка від харківських майстрів [Тамари та Олександра Вакуленків] прикрасила стіни парламенту [Електронний ресурс] : унікальний петриківський розпис підкреслює, наскільки культура важлива в умовах війни / підгот. Олександр Пекний // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/188995>.

46. Новосвітня, Катерина. У Києві працівників сфери культури привітали з професійним святом [Електронний ресурс] / Катерина Новосвітня // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/90804/>.

47. У Палаці культури Луцька відбувся благодійний концерт «Культурні Сили» [Електронний ресурс] / [Департамент культури Луцької міськради] //

Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2023. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.11.2023.

<https://www.volynnews.com/news/all/u-palatsi-kultury-lutska-vidbuvsia-blahodiyyny-kontsert-kulturni-syly/>.

Про концерт у межах благодійного марафону до Всеукраїнського дня працівників культури та майстрів народного мистецтва «Об'єднані культурою!».

48. У Черкасах почесними грамотами відзначили працівників культури та майстрів народного мистецтва (Фото) [Електронний ресурс] : до Всеукраїнського дня працівників культури та майстрів народного мистецтва у Черкасах відзначили митців Черкащини // Про все : [портал]. – 2023. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 09.11.2023.

<https://provce.ck.ua/u-cherkasakh-pochesnymy-hramotamy-vidznachyly-pratsivnykiv-kultury-ta-maystriv-narodnoho-mystetstva-foto/>.

Культура і новітні технології

49. «Пам'ятка: з 1 січня 2024 року запрацює реєстр нерухомих пам'яток України [Електронний ресурс] : з 1 січня 2024 року Державний реєстр нерухомих пам'яток України стане доступним онлайн для усіх громадян / підгот. Сергій Коваленко // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/190416>.

50. Стасюк, Ірина. В Україні запустили безкоштовну онлайн-бібліотеку для дітей [Електронний ресурс] : мобільний застосунок не містить реклами, весь контент легальний / Ірина Стасюк // Хмарочос : київ. міськ. журн. : [інтернет-вид.]. – 2023. – 21 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.11.2023.

<https://hmarochos.kiev.ua/2023/11/21/v-ukrayini-zapustyly-bezkoshtovnu-onlajn-biblioteku-dlya-ditej/>.

51. «УКультура»: розпочала роботу інноваційна освітня платформа [Електронний ресурс] / за інформацією пресрелізу // Музика : [інтернет-журн.]. – 2023. – 13 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023.

<https://mus.art.co.ua/ukultura-rozpochala-robotu-innovatsiyna-osvitnia-platforma/>.

52. Феценко, Євдокія. Без шароварщини та кліше: чому варто зайти на новий освітній портал «УКультура» [Електронний ресурс] : [про портал, його структуру, зміст] / Євдокія Феценко // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 1 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.11.2023.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3879/2006/179209/>.

Див. № 151, 152.

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

53. В Україні заборонили 16 російських медіаресурсів [Електронний ресурс] : [про рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення] / підгот. Ірина Мамчур // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-

версія]. – 2023. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/v-ukrajini-zaboronili-16-rosijskikh-mediaresursiv.html>.

54. Головань, Дарина. У мережі масово поширюють фейкові вірші Шевченка про зраду в Україні [Електронний ресурс] / Дарина Головань // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2023. – 5 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.11.2023.

<https://chytomo.com/u-merezhi-masovo-poshyriuiut-fejkovi-virshi-shevchenka-pro-zradu-v-ukraini/>.

55. Горбатюк, Надія. Медіаграмотність – основа інформаційної безпеки [Електронний ресурс] : серед моря інформації українці можуть вправно відрізнити факт від судження і добре розуміють хто такі блогери, а хто – професійні журналісти / Надія Горбатюк // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 6 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/article/374808>.

Підсумки проведення Національного тесту з медіаграмотності. Організатори: національний проєкт з медіаграмотності «Фільтр» МКІПУ та партнери – USAID, IREX, ПРООН в Україні.

56. Денеж, Анастасія. Чи дійсно Росія намагається цілеспрямовано знищити українську культуру? [Електронний ресурс] / Анастасія Денеж // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [інтернет-вид.]. – 2023. – 30 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 30.11.2023.

<https://liroom.com.ua/articles/russia-vs-ukr-culture/>.

Про сумніви (особливо у іноземців) щодо того, чи дійсно Росія цілеспрямовано намагається знищити українську культуру, та наративи, які країна-агресорка просуває в Європі проти України.

57. Здоровило, Тарас. Мільйони на вітер: створене Мінкультом [Міністерством культури та інформаційної політики України] англомовне [онлайн-медіа] The Gaze набирає лічені перегляди [Електронний ресурс] : [за повідомленням журналіста Тараса Міщенко у Фейсбуці] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 2 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.11.2023.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/179268/>.

58. Сливенко, Орест. «Україна мілітаризує школярів: ті ненавидять росіян і закликають їх „мочити”». Огляд російської дезінформації за 30 жовтня – 6 листопада 2023 року [Електронний ресурс] / Орест Сливенко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<https://detector.media/monitorynh-internetu/article/219088/2023-11-08-ukraina-militaryzuie-shkolyariv-ti-nenavydyat-rosiyan-i-zaklykayut-ikh-mochyty-oglyad-rosiyskoi-dezinformatsii-za-30-zhovtnya-6-lystopada-2023-roku/>.

59. Чорна, Ольга. Кремль запустив потужну дезінформаційну кампанію проти України, застосувавши сайти-клони Der Spiegel, Fox News і Welt

[Електронний ресурс] / Ольга Чорна // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 1 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.11.2023.
<https://detector.media/infospace/article/218868/2023-11-02-kreml-zapustyv-potuzhnu-dezinformatsiynu-kampaniyu-proty-ukrainy-zastosuvavshy-sayty-klony-der-spiegel-fox-news-i-welt/>.

Історія культури

До 150-річчя створення Наукового товариства імені Шевченка

60. Гелей, Степан. Найвидатніший сподвижник відродженого товариства Олег Романів [1928–2005] [Електронний ресурс] : (до 150-річчя НТШ) : [про діяльність ученого, зокрема внесок в організаційну розбудову товариства у м. Львові] / Степан Гелей // Світогляд : [інтернет-версія]. – 2023. – № 5. – С. 49–54. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.11.2023.
<http://svitohlyad.org.ua/index.php/uk/2023?issue=5>.

61. Глушко, Михайло. Етнографічна комісія – провідний науково-дослідний підрозділ НТШ у Львові [Електронний ресурс] : (до 125-річчя створення) / Михайло Глушко // Світогляд : [інтернет-версія]. – 2023. – № 5. – С. 30–33. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.11.2023.
<http://svitohlyad.org.ua/index.php/uk/2023?issue=5>.

62. Дидик, Ганна. Мовознавча комісія НТШ для української історичної лексикографії [Електронний ресурс] / Ганна Дидик // Світогляд : [інтернет-версія]. – 2023. – № 5. – С. 38–40. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.11.2023.
<http://svitohlyad.org.ua/index.php/uk/2023?issue=5>.

63. Фелонюк, Андрій. Почесні члени Товариства ім. Шевченка / Наукового товариства ім. Шевченка (1885–1937 рр.) [Електронний ресурс] / Андрій Фелонюк // Світогляд : [інтернет-версія]. – 2023. – № 5. – С. 4–9. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.11.2023.
<http://svitohlyad.org.ua/index.php/uk/2023?issue=5>.

64. Яцків, Ярослав. 150 років українській інституційній науковій традиції [Електронний ресурс] : [про діяльність товариства] / Ярослав Яцків, Роман Кушнір // Світогляд : [інтернет-версія]. – 2023. – № 5. – С. 1–2. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.11.2023.
<http://svitohlyad.org.ua/index.php/uk/2023?issue=5>.

Див. № 179.

Краєзнавство

65. «Це просто – фантастика»! Едвард Серотта зацікавився новими ідеями та проектами краєзнавців з обласної бібліотеки для юнацтва [Електронний ресурс] // Запоріж. правда : [інтернет-версія]. – 2023. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.11.2023.
<https://zp-pravda.info/novini/kultura/ce-prosto-fantastika-edvard-serotta-zacikavivsya-novimi-ideyami-ta-proyektami-krayeznavciv-z-oblasnoji-biblioteki-dlya-yunactva>.

Про зустріч американського журналіста, режисера, директора міжнародної організації Centropa (м. Відень, Австрія) зі студентами-дослідниками, які є членами краєзнавчого гуртка, що діє при Запорізькій обл. бібліотеці для юнацтва, та ознайомлення з їхньою діяльністю під час війни.

Благодійництво, меценатство, спонсорство, волонтерство

66. Богдан, Олеся. Росіяни жили в кімнаті для дошкільнят: на Київщині волонтери відновили сільську бібліотеку [Електронний ресурс] / Олеся Богдан // #ШоТам : [сайт]. – 2023. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.11.2023.

<https://shotam.info/rosiiany-zhyly-v-kimnati-dlia-doshkilniat-na-kyivshchyni-volontery-vidnovyly-silsku-biblioteku/>.

Про бібліотеку с. Дружня (Бородянський р-н, Київська обл.), а також розповідь завідувачки бібліотеки А. Мушинської про окупацію села та допомогу волонтерів у відновленні бібліотеки.

67. Василенко-Слободенюк, Юлія. Музею книги та друкарства Острога подарували рідкісні книги [Електронний ресурс] : два унікальних видання «Кобзаря» Шевченка Музею книги та друкарства Острога, що на Рівненщині, подарувала місцева жителька Анна Мартинюк / Юлія Василенко-Слободенюк // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 18 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189536>.

68. Демченко, Марія. «301 Справжній друг Сковороди»: зруйнований [Національний літературно-меморіальний] музей філософа [Григорія Сковороди у селі Сковородинівка (Харківська обл.)] відкриває збір на відновлення [Електронний ресурс] / Марія Демченко // Хмарочос : кийв. міськ. журн. : [інтернет-вид.]. – 2023. – 24 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.11.2023.

<https://hmarochos.kiev.ua/2023/11/24/301-spravzhnij-drug-skovorody-zrujnovanyj-muzej-filosofa-vidkryvaye-zbir-na-vidnovlennya/>.

69. Дзумедзей, Роман. Рідкісні видання доступні на Івано-Франківщині [Електронний ресурс] : презентовані фундаментальні академічні твори з українознавства – база для вивчення етнокультурного спадку в контексті світової культури / Роман Дзумедзей, Богдан Томенчук // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 19 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189616>.

Про поповнення фондів Івано-Франківської ОУНБ ім. І. Франка та наукової бібліотеки Прикарпатського нац. університету ім. В. Стефаника виданнями з української та європейської етнології, національної культури, народного та професійного мистецтва у межах добровільної акції «Національна академія наук України – бібліотекам».

70. Дурманенко, Олександр. «Життя дається для любові і злості...» Сергій Жадан у Луцьку презентував нову поетичну збірку. Фото [Електронний ресурс] /

Олександр Дурманенко // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2023. – 2 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.11.2023.
<https://www.volynnews.com/news/all/zhyttia-dayetsia-dlia-liubovi-i-zlosti-serhiy-zhadan-u-lutsku-prezentuv/>.

Про літературний вечір письменника, музиканта, громадського діяча С. Жадана та благодійний аукціон на підтримку ЗСУ у межах заходу.

71. Музею історії Києва передали картину «Архистратиг Михаїл» [Електронний ресурс] : столиця прийняла в дар та передала Музею історії Києва картину Анатолія Криволапа в стилі церковного розпису «Архистратиг Михаїл» : [про передання художником в дар місту своєї картини] / підгот. Оксана Синиця // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 7 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.11.2023.
<http://www.golos.com.ua/news/188802>.

72. Пругло, Світлана. 31 унікальна таврована цеглина [з колекції киянина Дмитра Музичука] доповнила колекцію майбутнього Музею цеглярства й кахлярства Національного музею[-заповідника українського] гончарства [в Опішному (Полтавська обл.)] [Електронний ресурс] / Світлана Пругло // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2023. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023.
<http://ukrpohliad.org/culture/31-unikalna-tavrovana-tseglina-dopovnyla-kolektsiyu-majbutnogo-muzeyu-tseglyarstva-j-kahlyarstva-natsionalnogo-muzeyu-goncharstva.html>.

73. У Києві [в ArtHall D12] відкрили благодійний музично-поетичний фестиваль «Маємо жити» [Електронний ресурс] : [про захід] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 29.11.2023.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3793187-u-kievi-vidkrivsa-blagodijnij-muzicnopoetichnij-festival-maemo-ziti.html>.

74. Україну представили на [Міжнародному] благодійному ярмарку в Дубліні [Ірландія] [Електронний ресурс] : [про захід] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 21 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2023.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3789692-ukrainu-predstavili-na-blagodijnomu-armarku-v-dublini.html>.

Див. № 47, 165, 172, 175, 219, 222.

Соціальні культурно-мистецькі проєкти та ініціативи

75. Бібліотеки стануть простором психологічної допомоги [Електронний ресурс] : мета проєкту [Міністерства культури та інформаційної політики України «Мистецтво допомагати», який втілюється в межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?», ініційованої О. Зеленською] – забезпечити комплексну психосоціальну підтримку громадянам України завдяки залученню фахівців закладів культури, мистецької освіти та бібліотек / підгот. Юлія Доля // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/190411>.

Про проєкт, представлений на Міжвідомчій координаційній раді з питань охорони психічного здоров'я та надання психологічної допомоги особам, які постраждали внаслідок збройної агресії росії проти України.

Див. № 157.

НАЦІОНАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ. МОВНІ ПИТАННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

76. Здоровило, Тарас. Омбудсмен [Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець] звернувся до правоохоронців через скандальну заяву [мовознавиці та ексдепутатки Ірини] Фаріон [про російськомовних військових] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 7 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.11.2023.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/179356/>.

77. Євроінтеграція без русифікації! Позиція спільноти «Мова об'єднує» щодо законопроєкту №10288 [в якому поряд із положеннями, що захищають права національних меншин, запропоновано зміни до законів про мову, освіту, медіа, видавничу справу, які звужують застосування української мови і руйнують механізми її захисту] [Електронний ресурс] // Портал мовної політики : [сайт]. – 2023. – 27 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<https://language-policy.info/2023/11/pro-zakonoprojekt10288/>.

78. Кремінь, Тарас. Українська підкорює нові серця [Електронний ресурс] / Тарас Кремінь // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 3 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.11.2023.

https://lb.ua/blog/taras_kremin/582616_ukrainska_pidkoryuie_novi_sertsya.html.

Уповноважений із захисту державної мови про відзначення Дня української писемності та мови в Україні та за її межами, а також зростання використання державної мови в соціальних мережах.

79. Левчук, Павло. Російська мова та українці: що змінилося у 2023 році? [Електронний ресурс] : [про дані власного соціолінгвістичного дослідження «Мовна свідомість та багатомовність українців під час російської агресії»] / Павло Левчук // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 6 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.11.2023.

https://lb.ua/blog/pavlo_levchuk/582940_rosiyska_mova_ukraintsi_shcho.html.

80. Ревізія законів про мову, освіту та медіа під приводом Євроінтеграції є неприйнятною. Спільна заява [представників українських громадських організацій та рухів] [Електронний ресурс] : [текст заяви] // Портал мовної політики : [сайт]. – 2023. – 20 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<https://language-policy.info/2023/11/reviziya-zakoniv-pro-movu-osvitu-ta-media-nepryiniatna/>.

81. Соцмережі стрімко українізуються. Що змінилося? [Електронний ресурс] : [за даними дослідження Центру контент-аналізу] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2023. – 1 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.11.2023.

<https://chytomo.com/sotsmerezhi-strimko-ukrainizuiutsia-shcho-zminylosia/>.

Див. № 114.

Мовна політика держави

82. Ампілогова, Анастасія. Future Perfect: в Україні стартує державний проєкт з популяризації англійської мови [координатори проєкту: Міністерство цифрової трансформації України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство культури та інформаційної політики України] [Електронний ресурс] / Анастасія Ампілогова // bit.ua : [онлайн-журн.]. – 2023. – 1 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.11.2023.

<https://bit.ua/2023/11/future-perfect/>.¹

83. Кремінь, Тарас. «Немає поняття „російськомовні”. Всі ми – громадяни України» – мовний омбудсмен [Електронний ресурс] / Тарас Кремінь ; [інтерв'ю вели] Олег Галів, Катерина Некреча // Радіо Свобода : [сайт]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2023.

<https://www.radiosvoboda.org/a/mova-zachist-movy-kremin-upovnovazheniy/32695112.html>.

Уповноважений із захисту державної мови про те, як часто порушують мовне законодавство, заходи держави з популяризації та поширення української мови, яка мова переважає на фронті, мови нацменшин.

84. Щоб не звужувалося застосування української мови: [Уповноважений із захисту державної мови Тарас] Кремінь подав до [Верховної] Ради [України] пропозиції щодо законопроекту про нацменшини [Електронний ресурс] : [посилання на текст документа та передісторія законопроекту] // Новинарня : [сайт]. – 2023. – 30 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.11.2023.

<https://novynarnia.com/2023/11/30/kremin-podav-do-rady/>.

Див. № 77, 80, 140.

Відновлення та збереження національної пам'яті

Див. № 25, 28, 203.

Декомунізація, подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

85. Бесараб, Тетяна. У Дніпрі перейменували ще 73 вулиці: список нових назв [Електронний ресурс] / Тетяна Бесараб // Весті.UA : [сайт]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2023.

<https://vesti.ua/uk/pridneprove-uk/v-dnepre-pereimenovali-eshhe-73-ulitsy-spisok-novyh-nazvaniy>.

¹ Див. також: Шеремет, Ангеліна. В Україні запускають національну програму Future Perfect – це проєкт з популяризації англійської мови [Електронний ресурс] / Ангеліна Шеремет // Бабель : [сайт]. 2023. 1 листоп. Назва з екрана. Текст. дані. Дата звернення: 03.11.2023. <https://babel.ua/news/100143-v-ukrajini-zapuskayut-nacionalnu-programu-future-perfect-ce-proyekt-z-populyarizaciji-angliyskoji-movi>.

86. Здоровило, Тарас. У Києві демонтовано понад 60 російсько-радянських пам'ятних об'єктів, ще 56 – на черзі [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/179419/>.

87. Ковальова, Анастасія. Із центру Львова прибрали радянський барельєф революціонерам пролетаріату [Електронний ресурс] : тепер він зберігатиметься в [Меморіальному] музеї [тоталітарних режимів] «Територія терору» / Анастасія Ковальова // Весті.UA : [сайт]. – 2023. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023.

<https://vesti.ua/uk/lvov-uk/iz-tsentru-lvova-pibrali-radyanskij-barelyef-revoljutsioneram-proletariatu>.

88. Мінкульт [Міністерство культури та інформаційної політики України] розглядає виключення [будинку-]музею Булгакова [м. Київ] з переліку пам'яток національного значення [Електронний ресурс] / підгот. Володимир Дедей // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2023. – 13 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.11.2023.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/minkult-rozhljadaje-vikljuchennja-muzeju-bulhakova-z-pereliku-pamjatok-natsionalnoho-znachennja.html>.

Коментар т. в. о. міністра культури та інформаційної політики України Р. Карандєєва в ефірі телемарафону «Єдині новини».

89. Салімонович, Лариса. Бувай, гарматкін! Київ, Одеса й Херсон масово прощаються з пам'ятниками й іменами історії росії [Електронний ресурс]: [про демонтаж пам'ятників російським та радянським діячам] / Лариса Салімонович // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3881/2006/179526/>.

90. Сергєєва, Валентина. У Харкові нові назви отримали низка вулиць і залізнична станція [Електронний ресурс] / Валентина Сергєєва // Весті.UA : [сайт]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2023.

<https://vesti.ua/uk/strana-uk/u-harkovi-novi-nazvi-otrimali-nizka-vulits-i-zaliznichna-stantsiya>.

91. Сергєєва, Юлія. Київрада забрала російські назви з 14 закладів освіти та 12 закладів культури [Електронний ресурс] / Юлія Сергєєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/90780/>.

92. Старт деколонізації «столиці Гетьманщини»: у Гадячі [Полтавська обл.] перейменували 17 вулиць [Електронний ресурс] / Полтавський офіс УІНП // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2023. – 7 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.11.2023.

<http://ukrpohliad.org/national-memory/start-dekolonizatsiyi-stolytsi-getmanshhyu-u-gadyachi-perejmenuvaly-17-vulyts.html>.

93. Стражник, Людмила. Сьогодні на Самбірщині демонтували останній пам'ятник більшовицької пропаганди [Електронний ресурс] : уже третій район Львівщини позбувся пам'ятників комуністичної доби / Людмила Стражник // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189427>.

94. У Львові демонтували три радянські скульптури з Пагорба слави [Електронний ресурс] : скульптури поповнять експозицію [Меморіального] музею [тоталітарних режимів] «Територія терору» / підгот. Андрій Стадник // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2023. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/u-lvovi-demontuvali-tri-radjanski-skulpturi-z-pahorba-slavi.html>.¹

95. Холоднова, Анна. Уряд дозволив демонтувати пам'ятники Пушкіну, Щорсу і ще низці діячів [у столиці та інших містах України] [Електронний ресурс] / Анна Холоднова // Бабель : [сайт]. – 2023. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 13.11.2023.

<https://babel.ua/news/100484-uryad-dozvoliv-demontuvati-pam-yatniki-pushkinu-shchorsu-i-shche-nizci-diyachiv>.²

96. Ще 10 київських бібліотек, назви яких пов'язані з радянською ідеологією, перейменували [Електронний ресурс] / підгот. Оксана Синиця // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189979>.

Див. № 139.

Літературні та мистецькі заходи

97. Дорофтей, Олексій. Там, де творив та загинув Бруно Шульц [Електронний ресурс] : 19 листопада в Дрогобичі [Львівська обл.] стартував присвячений 81-й річниці від дня смерті Бруно Шульца, літературно-мистецький проєкт «Друга осінь», так би мовити, скорочений варіант традиційного фестивалю Бруно Шульца, який проводиться кожні два роки. І не де-небудь. А саме в Дрогобичі – там, де він народився та все своє життя прожив : [про хід та учасників заходу] / Олексій Дорофтей // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2023. – 20 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.11.2023.

<https://wz.lviv.ua/news/501584-tam-de-tvoryv-ta-zahynuv-bruno-shults>.

¹ Див. також: У Львові демонтували пам'ятник радянській космонавтці Терешковій. Нині вона – депутатка Держдуми РФ [Електронний ресурс] // Новинарня : [сайт]. 2023. 8 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 10.11.2023. <https://novynarnia.com/2023/11/08/u-lvovi-demontuvaly-pamyatnyk-radyanskij-kosmonavtci-tereshkovij-nyini-vona-deputatka-derzhdumy-rf/>.

² Див. також: Уряд прийняв ініційоване МКІП [Міністерством культури та інформаційної політики України] рішення, яке дозволяє демонтувати пам'ятники Пушкіну, Щорсу та іншим російським і радянським діячам [Електронний ресурс] // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. 2023. 10 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 10.11.2023. <http://ukrpohliad.org/culture/uryad-pryinyav-initsijovane-mkip-rishennya-yake-dozvolyye-demontuvaty-pam-yatnyky-pushkinu-shhorsu-ta-inshym-rosijskym-i-radyanskym-diyacham.html>.

98. Здибель, Юлія. Слово у сяйві «Палітри» [Електронний ресурс] / Юлія Здибель // Поділ. вісті : [інтернет-версія]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2023.
<http://pvisti.info/culture/13899-slovo-u-siaivi-palित्र>.

Урочисте засідання в Деражнянському міському БК (Хмельницька обл.) до 30-річчя від часу заснування літературно-мистецького клубу «Палітра».

99. У Києві [Публічний бібліотеці ім. Самеда Вургун ЦБС Оболонського району] відбувся літературно-мистецький захід, присвячений культурній столиці Азербайджану [місту Шуша] [Електронний ресурс] : [про учасників та хід заходу] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2023. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.
<https://litgazeta.com.ua/news/u-kyievi-vidbuvsia-literaturno-mystetskyj-zakhid-prysviachenij-kulturnij-stolytsi-azerbajdzhanu/>.

Персоналії діячів української культури

100. Рудик, Катя. Femina Melancholica vs Гірська орлиця: перевідкриваючи Ольгу Кобилянську [Електронний ресурс] / Катя Рудик // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2023. – 27 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.11.2023.
<https://tyzhden.ua/femina-melansholica-vs-hirska-orlytsia-perevidkryvaiuchy-olhu-kobyliansku/>.

Відображення творчості письменниці О. Кобилянської (1863–1942) у новітніх публікаціях, інтерпретаціях та екранізаціях. До 160-річчя від дня народження.

Див. № 2, 13, 14, 60, 63.

ШЕВЧЕНКІАНА

Див. № 230.

Національна премія України ім. Тараса Шевченка

У Комітеті з Національної премії України імені Тараса Шевченка

101. Нищук, Євген. Цьогоріч на Шевченківську премію подали 74 заявки у 7 номінаціях: Євген Нищук про критерії та залаштунки премії [Електронний ресурс] / Євген Нищук ; [розмовляв] Євген Агарков // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 30 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.11.2023.
<https://suspilne.media/culture/628670-cogoric-na-sevcenkivsku-premiu-podali-74-zaavki-u-7-nominaciiah-evgen-nisuk-pro-kriterii-ta-zalastunki-premii/>.

Голова Комітету з Нац. премії України ім. Тараса Шевченка народний артист України про номінації, претендентів, вимоги.

102. Шевченківська премія – 2024: хто потрапив до переліку претендентів [Електронний ресурс] : Комітет з Національної премії України імені Тараса Шевченка оприлюднив список літературно-мистецьких творів та їхніх авторів, висунутих на конкурс на 2024 рік // Інформ. агенція «Погляд» : [сайт]. – 2023. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.11.2023.

<https://poglyad.tv/shevchenkivska-premiya-2024-hto-potrapiv-do-pereliku-pretendentiv-article>¹

Присудження премій, нагород та інших відзнак у галузі культури

103. Василенко-Слободенюк, Юлія. Лауреатом обласної премії став дудар з Полісся [Електронний ресурс] : обласну премію імені Ганни Леончук [за збереження та охорону нематеріальної культурної спадщини] отримає відомий дудар з Полісся – 79-річний житель села Переброди Сарненського району Герасим Хомич / Юлія Василенко-Слободенюк // *Голос України* : [інтернет-версія]. – 2023. – 5 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/188633>.

104. Гаврилович, Іван. «Пораненим пісні гамують болі...». В Івано-Франківську в дванадцять провели всеукраїнський конкурс на найкращі збірки й цикли сонетів [Електронний ресурс] / Іван Гаврилович // *Галичина* : [інтернет-версія]. – 2023. – 14 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.11.2023.

<https://galychyna.if.ua/analytic/porananim-pisni-gamuyut-boli-v-ivano-frankivsku-vdvanadtsyate-proveli-vseukrayinskiy-konkurs-na-naykrashhi-zbirki-y-tsikli-sonetiv/>.

*Про лауреатів літературної премії ім. Я. Дорошенка та урочисте вручення відзнаки у м. Івано-Франківську*².

105. Дмитренко, Микола. Названі нові лауреати [Всеукраїнської літературної] премії імені Василя Скуратівського [Електронний ресурс] / Микола Дмитренко // *Укр. літ. газ.* : [інтернет-версія]. – 2023. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023.

<https://litgazeta.com.ua/news/nazvani-novi-laureaty-premii-imeni-vasyliia-skurativskoho/>.

106. Названі лауреати літературної премії «Привітання життя» імені Богдана Ігоря Антонича за 2023 рік [Електронний ресурс] // *Укр. літ. газ.* : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023.

<https://litgazeta.com.ua/news/nazvani-lavreaty-literaturnoi-premii-pryvitannia-zhyttia-imeni-bohdana-ihoria-antonycha-za-2023-rik/>.

107. Премія «Читомо» оголосила переможців [за видатні досягнення у книговидавничій справі] [Електронний ресурс] : [про лавреатів премії, заснованої медіа про книжки «Читомо» за підтримки Німецької асоціації видавців і книготорговців (Börsenverein des Deutschen Buchhandels), Франкфуртського книжкового ярмарку та Міністерства культури й медіа

¹ Див. також: Андреева, Вікторія. Шевченківська премія – 2024: хто потрапив до переліку претендентів [Електронний ресурс] : [про оприлюднення Комітетом з Національної премії України імені Тараса Шевченка претендентів у категорії «література»] / Вікторія Андреева // *Укр. правда. Життя* : [інтернет-вид.]. 2023. 5 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 06.11.2023. <https://life.pravda.com.ua/culture/2023/11/5/257451/>.

² Див. також: В Івано-Франківську відбулась церемонія нагородження літературною премією імені Ярослава Дорошенка [Електронний ресурс] // *Укр. літ. газ.* : [інтернет-версія]. 2023. 13 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 16.11.2023. <https://litgazeta.com.ua/news/v-ivano-frankivsku-vidbulas-tseremoniia-nahorodzhennia-literaturnoiu-premiieiu-imeni-iaroslava-doroshenka/>.

Німеччини] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавництва : [портал]. – 2023. – 2 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.11.2023.

<https://chytomo.com/premiia-chytomo-oholosyla-peremozhstv/>.

108. Сулима, Сергій. У Чернівцях вручали Міжнародну премію імені Ольги Кобилянської [Електронний ресурс] : у конгрес-холі готелю «Буковина» відбулося вручення Міжнародної літературно-мистецької премії імені Ольги Кобилянської : [про цьогорічних лауреатів премії] / Сергій Сулима // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/190394>.

Див. № 3, 6.

Культура етносів України. Діяльність національно-культурних товариств (об'єднань)

Фестивалі, свята національних культур

109. У Кропивницькому провели фестиваль національних культур «Єдина родина – в центрі України» (Фото) [Електронний ресурс] : щорічний фестиваль національних культур «Єдина родина – в центрі України» провели 14 листопада у Кропивницькому напередодні Міжнародного дня толерантності : [про хід та учасників фестивалю] // Інформ. портал «Гречка» : [сайт]. – 2023. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023.

<https://gre4ka.info/suspilstvo/76324-u-kropyvnytskomu-provely-festyval-natsionalnykh-kultur-yedyna-rodyna-v-tsentri-ukrainy-foto>.

Українці за кордоном. Культура українського зарубіжжя

110. Грод, Павло. Коли США визнають Голодомор геноцидом? Інтерв'ю із президентом СКУ Павлом Гродом [Електронний ресурс] / Павло Грод ; [інтерв'ю вів] Сашко Шевченко // Радіо Свобода : [сайт]. – 2023. – 25 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<https://www.radiosvoboda.org/a/holodomor-rosiia-ukrayina-diaspora-bizhentsi-genotsyd-sscha-grod/32696764.html>.

Президент Світового конгресу українців про те, скільки часу потрібно, щоб у США на законодавчому рівні визнали Голодомор геноцидом, які наративи поширює РФ, чому на Заході не всі готові до поразки Росії, українську діаспору в РФ.

111. У Будапешті [у «Домі діалогу»] презентували видання народних пісень, які зби́рала Леся Українка [Електронний ресурс] : у столиці Угорщини на музично-літературному вечорі відбулася презентація видання «Народні пісні з голосу Лесі Українки» за участю троюрідної племінниці української поетеси та правнуки Михайла Драгоманова пані Аріадни Бартаї : [про хід та учасників заходу] // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2023.

<https://www.volyn.com.ua/news/257805-u-budapeshti-prezentuvaly-vydannia-narodnykh-pisen-iaki-zibrala-lesia-ukrainka>.

112. Українську програму вперше представили на книжковому ярмарку в Гельсінкі [Електронний ресурс] : [про український стенд і три події, організовані Товариством українців у Фінляндії у партнерстві із Українським інститутом та за підтримки Міністерства освіти і культури Фінляндії, міста Гельсінкі, Центру промоції мистецтв у Фінляндії] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 2 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.11.2023.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3781724-ukrainsku-programu-vperse-predstavili-na-knizkovomu-armarku-v-gelsinki.html>.

113. У Таллінні [Естонія] українська діаспора провела [Міжнародний] фестиваль творчості «Північна зірка – 2023» [Електронний ресурс] // Стожари : сайт укр. діаспори. – 2023. – 1 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.11.2023.
<https://svitua.org/2023/11/01/u-tallinni-ukrayinska-diaspora-provela-festyval-tvorchosti-pivnichna-zirka-2023/>.

Про хід та учасників заходу, організованого Асоціацією українських організацій в Естонії та Спілкою молоді Естонії за підтримки Міністерства культури Естонії та Посольства України.

Див. № 21, 23, 31, 34, 35, 39, 74.

ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ

114. Карандеєв, Ростислав. Ростислав Карандеєв, т. в. о. глави МКІП: Росія в Криму грабувала все, що могла, але „скіфське золото” отримає Україна [Електронний ресурс] / Ростислав Карандеєв; [інтерв'ю вела] Наталія Тютюнєнко // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3787462-rostislav-karandeev-tvo-glavi-mkip.html>.

Тимчасово виконувач обов'язки міністра культури та інформаційної політики України про новий «культурний маршрут» Ради Європи за участі України, повернення «скіфського золота», як міністерство реагує на «мовний» скандал із І. Фаріон, бюджет 2024 р. на культуру та інформаційну політику, головні задачі міністерства на найближчий час тощо.

Див. № 57, 146.

Регіональна культурна політика, культурно-мистецьке життя громад

115. Білаш, Ксенія. У Львові після 8 років ревіталізації відкривається Jam Factory Art Center [Електронний ресурс] : [про програму відкриття центру сучасного мистецтва] / Ксенія Білаш // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 13 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.11.2023.
https://lb.ua/culture/2023/11/13/584028_lvovi_pislya_8_rokiv_revitalizatsii.html.¹

¹ Див. також: Білаш, Ксенія. Jam Factory: новий культурний простір у Львові [Електронний ресурс] / Ксенія Білаш // LB.ua : [сайт]. 2023. 20 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 20.11.2023.
https://lb.ua/culture/2023/11/20/585098_jam_factory_noviy_kulturniy.html.

116. Івашко, Олена. Meridian Czernowitz привіз сучасну поезію до Миколаєва [Електронний ресурс] : у миколаївському кінотеатрі «Батьківщина» відбулися поетичні читання Meridian Mykolaiv, що є частиною великого [Міжнародного поетичного] фестивалю Meridian Czernowitz : [про програму та учасників] / Олена Івашко // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/188850>.

117. Катаєва, Марія. У столичному метро [на станції «Золоті ворота»] показують першу частину проекту «Сталь Перемоги» [Електронний ресурс] : [про банерну виставку до 30-річчя Музею-майстерні Івана Кавалерідзе] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 5 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/90525/>.¹

118. Климчук, Дмитро. У Луцьку звучали пісні зі збірки родички Лесі Українки. Фоторепортаж [Електронний ресурс] / Дмитро Климчук // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2023. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<https://www.volynnews.com/news/all/u-lutsku-zvuchaly-pisni-zi-zbirky-rodychky-lesi-ukrayinky-fotoreportazh/>.

Концерт-презентація пісенної збірки «Народні пісні з голосу Лесі Українки» А. Бартаї за участі студентів факультету культури й мистецтв Волинського нац. університету та народного аматорського ансамблю «Волинянка» у Палаці культури м. Луцька, а також виставка ретросвітлин «Цвіт Косачів-Драгоманових» у межах презентації. Організатори – співачка Т. Ціхоцька та Департамент культури Луцької міськради.

119. Пеленська, Боженка. «Для нас важливо розвивати культурну екосистему» – директорка Jam Factory Боженка Пеленська (інтерв'ю) [Електронний ресурс] / Боженка Пеленська ; [інтерв'ю вела] Анастасія Платонова // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 17 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.11.2023.

<https://suspilne.media/culture/618749-dla-nas-vazливо-rozvivati-kulturnu-ekosistemu-direktorka-jam-factory-bozena-pelenska-intervu/>.

Директорка про ідею створення у будівлі колишньої фабрики повідла Центру сучасного мистецтва «Jam Factory» (м. Львів), ключові напрями роботи інституції, виставку, якою відкриється простір і плани діяльності на наступний рік.

120. Ропасєва, Жанна. Санта з ельфами, ковзанка, крижані скульптури та фольклорні вистави: яка програма нової «Зимової Країни» на ВДНГ [Національний комплекс «Експоцентр України» (м. Київ)] [Електронний ресурс] /

¹ Див. також: «Присвячена людям, які творять долю України»: у столичному метро [за підтримки Музею-майстерні Івана Кавалерідзе (м. Київ)] відкрили виставку «Сталь Перемоги» [Електронний ресурс] // Новинарня : [сайт]. 2023. 8 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 10.11.2023. <https://novynarnia.com/2023/11/08/prysvyachena-lyudyam-yaki-tvoryat-dolyu-ukrayiny-u-stolychnomu-metro-vidkryly-vystavku-stal-peremogy/>.

Жанна Ропасва // bit.ua : [онлайн-журн.]. – 2023. – 20 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.11.2023.

<https://bit.ua/2023/11/santa-z-elfamy-kovzanka-kryzhani-skulptury-ta-folklorni-vystavy-yaka-programa-novoyi-zymovoyi-krayiny-na-vdng/>.

121. «Стерті з лица землі»: [Український] Інститут нацпам'яті [на Контрактовій площі в м. Києві] відкрив фотовиставку знищених росіянами українських міст і сіл [Електронний ресурс] : [про мету виставки та роботу над її підготовкою] // Новинарня : [сайт]. – 2023. – 17 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.11.2023.

<https://novynarnia.com/2023/11/17/sterti-z-lyczya-zemli-instytut-naczpamyati-vidkryv-fotovystavku-znyshhenyh-rosiyanamy-ukrayinskyh-mist-i-sil/>.¹

Див. № 11–14, 44, 48, 127, 130, 131, 134, 206, 252.

Фінансова діяльність, матеріально-технічне забезпечення

122. Втрати і збитки культурної інфраструктури [Електронний ресурс] : станом на 25 жовтня 2023 року збитків зазнали 1711 об'єктів : [за даними Міністерства культури та інформаційної політики України] / підгот. Оксана Калутіна // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 4 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/188533>.

123. Данькова, Наталія. Бюджет – 2024: скільки грошей заплановано на медійну, культурну сферу, кіно, «Армію ТБ», «Дім», «FreeДом» і марафон [Електронний ресурс] : скільки кому розписано кошторисом держави на 2024 рік / Наталія Данькова // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 27 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<https://detector.media/infospace/article/219910/2023-11-29-byudzhet-2024-silky-groshey-zaplanovano-na-mediynu-kulturnu-sferu-kino-armiyu-tb-dim-freedom-i-marafon/>.

124. Кабацій, Марія. Більше грошей на книжки та музеї: як сформовано Держбюджет – 2024 на культуру [Електронний ресурс] / Марія Кабацій // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2023. – 13 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.10.2023.

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/11/13/257643/>.

125. Кабацій, Марія. Вирва неподалік і пошкоджені картини. Що постраждало від обстрілу в Одеському [національному] художньому музеї. Фото [Електронний ресурс] / Марія Кабацій // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2023. – 6 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.11.2023.

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/11/6/257459/>.

¹ Див. також: Буняк, Валерія. «Стерті з лица землі»: у Києві презентували вуличну фотовиставку, присвячену зруйнованим росіянами містам і селам [Електронний ресурс] / Валерія Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023. <https://detector.media/infospace/article/219403/2023-11-15-sterti-z-lytsya-zemli-u-kyievi-prezentuvaly-vulychnu-fotovystavku-prysvyachenu-zruynovanyim-rosiyanamy-mistam-i-selam/>.

126. Костел святого Миколая у Києві два роки обіцяють передати релігійній громаді. Мінкульт [Міністерство культури та інформаційної політики України] пояснив затягування [Електронний ресурс] / підгот. Ірина Знась // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2023. – 7 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.11.2023. <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/kostel-svjatoho-mikolaja-u-kijevi-dva-roki-obitsajut-peredati-relihijnij-hromadi-minkult-pojasniv-zatjahuvannja.html>.

Коментар т. в. о. міністра культури та інформаційної політики України Р. Карандеєва щодо причин затримки передання костелу в постійне безоплатне користування парафії святого Миколая Київсько-Житомирської дієцезії Римсько-католицької церкви в Україні.

127. Коштом житомирського обласного бюджету надрукують книги вісьмох [місцевих авторів –] переможців конкурсу соціально значущої літератури [Електронний ресурс] / Житомирська обласна військова адміністрація // Житомир.info : [сайт]. – 2023. – 24 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.11.2023. https://www.zhitomir.info/news_217847.html.

128. Медведєв, Сергій. У Львові на ремонт сходів у соборі св. Юра витратять 6 млн грн [Електронний ресурс] : реконструкцію планують завершити до 25 грудня / Сергій Медведєв // Весті.UA : [сайт]. – 2023. – 19 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.11.2023. <https://vesti.ua/uk/strana-uk/vo-lvove-na-remont-lestnitsy-v-sobore-sv-yura-potratyat-6-mln-grn>.

129. Мінкульт [Міністерство культури та інформаційної політики України] неефективно використав 4,2 млрд грн на діяльність музеїв Голодомору, Майдану та Держархіву, – Рахункова палата [Електронний ресурс] // Новинарня : [сайт]. – 2023. – 13 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.11.2023. <https://novynarnia.com/2023/11/13/minkult-neefektyvno-vykorystav-42-mlrd-grn-na-diyalnist-troh-muzeyiv/>.

Про основні результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених МКІПУ в 2018–2022 рр. на заходи з реалізації державної політики у сфері відновлення та збереження національної пам'яті, забезпечення діяльності Нац. меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні – Музею Революції Гідності та Галузевого державного архіву Укр. інституту нац. пам'яті, функціонування Нац. музею Голодомору-геноциду (м. Київ) та на будівництво об'єктів загальнодержавного значення у сфері культури¹.

130. На луцьке приміщення, що має велику історичну цінність, чекає реставрація [Електронний ресурс] : у рамках державно-приватного партнерства будуть відновлювати історичну будівлю, що на вулиці Кафедральна, 4 / Луцька

¹ Див. також: Мінкульт неефективно використав понад 4 млрд на будівництво музеїв – Рахункова палата [Електронний ресурс] : [про підсумки аудиту] / підгот. Ірина Знась // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. 2023. 13 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 13.11.2023. <https://zn.ua/ukr/ECONOMICS/minkult-neefektivno-vikoristav-ponad-4-mlrd-na-budivnitstvo-muzeyiv-rakhunkova-palata.html>.

міська рада // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2023. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<https://www.volyn.com.ua/news/258268-na-lutske-prymishchennia-shcho-maie-velyku-istorychnu-tsinnist-chekaie-restavratsiia>.

Про ухвалення депутатами Луцької міськради проєкту рішення «Про визначення переможця конкурсу на здійснення державно-приватного партнерства», який передбачає реалізацію проєкту «Реставрація з пристосуванням та управління нежитловим приміщенням, що розташоване за адресою вул. Кафедральна, 4 у м. Луцьку» – Гостинний двір Прайзлерів у Старому місті.

131. Панасюк, Тетяна. На Рівненщині обрали книги для фінансування з обласного бюджету [Електронний ресурс] : 26 книг місцевих авторів Рівненщини матимуть підтримку з обласного бюджету / Тетяна Панасюк // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189320>.

132. У [Державному історико-культурному] заповіднику «Межибіж» [м. Меджибіж (Хмельницька обл.)] усунули всі пошкодження після ворожого обстрілу [Електронний ресурс] : [про роботи, виконані за підтримки Західноукраїнської спілки музеїв та Міжнародного альянсу захисту культурної спадщини в зоні конфліктів ALIPH Foundation] // Поділ. вісті : [інтернет-версія]. – 2023. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.11.2023.

<http://pvisti.info/10-podylsky-visti/news/13796-u-zapovidnyku-mezhybizh-usunuly-vsi-poshkodzhennia-pislia-vorozhoho-obstrilu>.

133. У [Національному заповіднику] Софії Київській пояснили, навіщо замовили реставрацію куполів за майже 80 мільйонів [Електронний ресурс] // Новинарня : [сайт]. – 2023. – 1 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.11.2023.

<https://novynarnia.com/2023/11/01/u-sofiyi-kyyivskij-poyasnyly/>.

134. Які громади Житомирської області цього року спрямовують бюджетні кошти на закупівлю художньої літератури та що купують [Електронний ресурс] : [про закупівлі книг громадами Житомирської обл. від початку 2023 року і станом на 13 листопада] // Житомир.info : [сайт]. – 2023. – 13 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.11.2023.

https://www.zhitomir.info/news_217533.html.

Див. № 66, 68, 114, 115, 215.

Український культурний фонд

135. Український культурний фонд запустив грантову програму «Культура без бар'єрів» [Електронний ресурс] : [про програму] // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2023. – 18 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.11.2023.

<http://ukrpohliad.org/culture/ukrayinskyj-kulturnyj-fond-zapustyv-grantovu-programu-kultura-bez-bar-eriv.html>.

Правові питання галузі

136. Бусол, Катерина. Як працювати зі злочинами проти культурної спадщини [Електронний ресурс] / Катерина Бусол ; [розмовляла] Оксана Щур // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2023. – 6 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.11.2023. <https://chytomo.com/iak-pratsiuvaty-zi-zlochynamy-proty-kulturnoi-spadshchyny/>.

Юристка, доцентка кафедри міжнародного та європейського права факультету правничих наук НаУКМА про воєнні злочини та їх культурну складову, міжнародний досвід їх документування, важливість фіксації злочинів проти культурної спадщини в Україні, правосуддя.

137. Заболотна, Оксана. Як євроінтеграційний законопроект [№10288] про національні меншини загрожує українській мові [Електронний ресурс] / Оксана Заболотна // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.11.2023.

https://lb.ua/culture/2023/11/29/586634_yak_ievrointegratsiyniy_zakonoproiekt.html.

138. Піпа, Наталія. «Відбувається цинічна маніпуляція темою мов для нацменшин» [Електронний ресурс] : народна депутатка Наталія Піпа каже, шанс, що за скандальний законопроект № 10288 не проголосують, є, але невеликий / Наталія Піпа ; [інтерв'ю записала] Сюзанна Бобкова // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2023. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.11.2023.

<https://wz.lviv.ua/ukraine/502128-vidbuvaietsia-tsynichna-manipuliatsiia-temoiu-mov-dlia-natsmenshyn>.

Народна депутатка України про небезпеки, які несе законопроект № 10288 про національні меншини, зокрема, через приховану масштабну русифікацію України, та наміри змінити норми закону у другому читанні для недопущення такого розвитку подій.

139. «Позивачі – потенційні колаборанти». Суд визнав незаконним перейменування вулиць на честь Бандери та героїв УПА на Одещині [Електронний ресурс] // Новинарня : [сайт]. – 2023. – 25 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<https://novynarnia.com/2023/11/25/kozhen-z-pozyvachiv-potencijnyj-kolaborant-perejmenuvannya-vulycz-na-chest-bandery-ta-geroyiv-upa-na-odeshhyni-vyznaly-nezakonnym/>.

Про скасування Одеським окружним адміністративним судом ухваленого у квітні 2023 р. рішення Доброславської селищної ради щодо перейменування двох вулиць населеного пункту та коментар щодо ситуації співзасновника проєкту «Деколонізація. Україна» В. Позднякова.

140. Ропасєва, Жанна. Верховна Рада підтримала законопроект [№ 9432] про англійську мову – що він передбачає [Електронний ресурс] / Жанна Ропасєва // bit.ua : [онлайн-журн.]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2023.

<https://bit.ua/2023/11/verhovna-rada-pidtrymala-zakonoprojekt-pro-anglijsku-movu-shho-vin-peredbachaye/>.

Див. № 76, 77, 80, 84, 154, 218.

Нормативно-правове забезпечення галузі

Див. № 195.

Освіта. Кадри

Початкова мистецька освіта

141. У Ірпінській дитячій школі мистецтв [Київська обл.] відбулася лекція-концерт на тему «Корифеї української музики – Михайло Вериківський» [Електронний ресурс] : учні та викладачі виконали вокальні та інструментальні твори композитора, народні пісні в його обробці : [про захід] // Інформ. агенція «Погляд» : [сайт]. – 2023. – 24 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.11.2023.

<https://poglyad.tv/u-irpinskiy-dityachiy-shkoli-mistectv-vidbulasya-lekciya--koncert-na-temu-korifeyi-ukrayinskoyi-muziki---mihaylo-verikivskiy-article>.

142. Юний бандурист з Луцька [учень Луцької музичної школи №3 Володимир Каліш] отримав спеціальну відзнаку міжнародного мистецького конкурсу [«На струнах поезії» у м. Любліні (Польща)] [Електронний ресурс] // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2023. – 21 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.11.2023.

<https://www.volynnews.com/news/all/yunyy-banduryst-z-lutska-otrymav-spetsialnu-vidznaku-mizhnarodnoho-mystetskoho-konkursu/>.

Кадри

143. Лазоришин, Ігор. Газдиня «Бойківської хати». Надія Тимків із села Грабівка береже й примножує культурний спадок минувшини [Електронний ресурс] / Ігор Лазоришин // Галичина : [інтернет-версія]. – 2023. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023.

<https://galychyna.if.ua/analytic/gazdinya-boykivskoyi-hati-nadiya-timkiv-iz-sela-grabivka-berezhe-y-primnozhuye-kulturniy-spadok-minuvshini/>.

Про діяльність завідувачки Народного дому у с. Грабівка (Івано-Франківська обл.), керівниці фольклорного колективу «Грабівчанка» та засновниці етномузею «Бойківська хата» Н. Тимків.

Див. № 164, 191.

Профспілкова діяльність

144. Удовенко, Анна. Кризові комунікації українських профспілкових громадських організацій в умовах війни [на основі комунікаційної діяльності Федерації профспілок України] / Анна Удовенко // Вісн. Книжк. палати. – 2023. – № 9. – С. 18–26.

<http://visnyk.ukrbook.net/issue/view/17172>.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

145. Задля збереження та примноження культурної спадщини [Електронний ресурс] : Рада Європи продовжує підтримувати Україну в подоланні викликів через російську агресію : [про питання, які обговорювалися під час XII Пленарного засідання Керівного комітету з питань культури, спадщини та ландшафту Ради Європи (CDCPP) в м. Страсбург (Франція) за участі української делегації] / підгот. Оксана Синиця // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189352>.

146. Італія готова надавати фінансову підтримку українським культурним ініціативам [Електронний ресурс] : Тарас Шевченко обговорив з представниками Італії перспективи культурної співпраці між двома країнами : [про зустріч заступника міністра культури та інформаційної політики України Тараса Шевченка із заступником Посла Італійської Республіки в Україні Франческо Пеше та новопризначеним директором Італійського інституту культури в Києві Карло Колоннелла] / підгот. Оксана Синиця // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 7 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/188808>.

147. Опанасенко, Олександра. Ще одна канадська провінція [Острів Принца Едварда] визнала Голодомор геноцидом українського народу [Електронний ресурс] / Олександра Опанасенко // Бабель : [сайт]. – 2023. – 24 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.11.2023.

<https://babel.ua/news/100987-shche-odna-kanadska-provinciya-viznala-golodomor-genocidom-ukrajinskogo-narodu>.

148. П'ятий міжнародний ярмарок грантів у сфері культури [м. Київ] триває [Електронний ресурс] : ярмарок є ефективним майданчиком для обміну думками та ідеями між грантодавцями : [процитовано виступи тимчасово виконувача обов'язки міністра культури та інформаційної політики України Ростислава Карандеєва та Посла ЄС в Україні Катаріни Матернової на відкритті заходу] / [Міністерство культури та інформаційної політики України] // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 2 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/188450>.

149. Телішевська, Софія. У США ще три штати [Вашингтон, Мериленд і Аризона] визнали Голодомор 1932–1933 років геноцидом українського народу [Електронний ресурс] / Софія Телішевська // Бабель : [сайт]. – 2023. – 2 листоп. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 03.11.2023.

<https://babel.ua/news/100165-u-ssha-shche-tri-shtati-viznali-golodomor-1932-1933-rokiv-genocidom-ukrajinskogo-narodu>¹.

¹ Про інші штати див.: 33-й штат Америки [Айова] визнав Голодомор геноцидом українців [Електронний ресурс] // Новинарня : [сайт]. 2023. 17 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 20.11.2023. <https://novynarnia.com/2023/11/17/33-ij-shtat-ameryky-vyznav/>; Холоднова, Анна. У США ще один штат [Вайомінг]

150. Тімоті Снайдер, Сергій Плохій, Ярослав Грицак та інші започаткували проєкт «Українська історія: глобальна ініціатива» [Електронний ресурс] : [про мету започаткування проєкту] / підгот. Фаїна Вауліна // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2023. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.11.2023.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/timoti-snajder-serhij-plokhij-jaroslav-hritsak-ta-inshi-zapochatkuvali-projekt-ukrajinska-istorija-hlobalna-initsiativa.html>.

151. Україна презентувала на воркшопі Policy Labs [: Unleashing Creative Entrepreneurship to Rebuild Ukraine] у Відні [Австрія] проєкти з діджиталізації культури [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3787751-ukraina-prezentovala-na-vorksopi-policy-labs-u-vidni-proekti-z-didzitalizacii-kulturi.html>.

152. Чехія й Україна спільно презентували запуск проєкту «Мобільний центр оцифрування» [Електронний ресурс] : 21 листопада Міністерство культури Чеської Республіки спільно з Міністерством культури та інформаційної політики України презентувало запуск проєкту «Мобільний центр оцифрування» як важливий внесок у підтримку та збереження української культури / підгот. Лада Мирна // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 21 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189822>.

153. In Solidarity With Ukraine: друга делегація іноземних культурних діячів відвідала Україну [Електронний ресурс] // Сенсор: медіа про культуру : [сайт]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2023.

<https://espreso.tv/in-solidarity-with-ukraine-druga-delegatsiya-inozemnikh-kulturnikh-diyachiv-vidvidala-ukrainu>.

Про програму візиту в Україну делегації іноземних письменників і культурних діячів з Франції, Бельгії та Латвії, організовану Українським ПЕН та Укр. інститутом у межах програми «In Solidarity With Ukraine» («Солідарні з Україною»).

Див. № 19, 20, 23, 27, 30, 31, 35, 38–41, 74, 99, 107, 114, 116, 218.

Євроінтеграція України

154. Мороз, Луїза. Європейське майбутнє: що чекає на українську культуру [Електронний ресурс] / Луїза Мороз // День : [інтернет-версія]. – 2023. – 6 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.11.2023.

<https://day.kyiv.ua/article/kultura/evropeyske-maybutnye-shcho-chekaye-na-ukrayinsku-kulturu>.

визнав Голодомор геноцидом українського народу [Електронний ресурс] / Анна Холоднова // Бабель : [сайт]. 2023. 13 листоп. Назва з екрана. Текст. дані. Дата звернення: 13.11.2023. <https://babel.ua/news/100534-u-ssha-shche-odin-shtat-viznav-golodomor-genocidom-ukrajinskogo-narodu>; Штат Нью-Йорк [США] підтвердив визнання Голодомору геноцидом українського народу [Електронний ресурс] // Новинарня : [сайт]. 2023. 19 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 20.11.2023. <https://novynarnia.com/2023/11/19/shtat-nyu-jork-pidtvverdyv/>.

Допис керівниці відділу креативних індустрій Укр. центру культурних досліджень про те, що зробила і що має зробити Україна у сфері законодавства галузі культури та формування культурної політики згідно з рекомендаціями Європейської Комісії.

Український інститут

155. Рябчій, Іван. Викладач та перекладач Іван Рябчій очолив Український інститут у Франції: про виклики й пріоритети в роботі [Електронний ресурс] / Іван Рябчій ; [інтерв'ю вела] Катерина Яковленко // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<https://suspilne.media/611517-vikladac-ta-perekladac-ivan-rabcij-ocoliv-ukrainskij-institut-u-francii-pro-vikliki-j-prioriteti-v-roboti/>.

Керівник про основні завдання представництва Укр. інституту у Франції, виклики в роботі, команду і плани на перший рік.

156. У Франції відкрили представництво Українського інституту [Електронний ресурс] // NV: [сайт]. – 2023. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.11.2023.

<https://life.nv.ua/ukr/art/u-franciji-vidkrili-predstavnictvo-ukrajinskogo-institutu-novini-ukrajini-50367293.html>.

Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, дні культури, конференції, конгреси, міждисциплінарні проєкти

157. Борисенко, Світлана. Вік грамотності не завада: важливе з міжнародної онлайн-конференції «Медіаграмотність для людей старшого віку» [Електронний ресурс] / Світлана Борисенко // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3883/2006/179838/>.

158. Посічанський, Михайло. Правда Станіслава Вінценза, яка на часі. У рамках [Міжнародного мистецько-інтелектуального] форуму Via Carpatia [в Івано-Франківській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Івана Франка] презентовано український переклад книжки польського письменника «Діалоги з советами» [Електронний ресурс] / Михайло Посічанський // Галичина : [інтернет-версія]. – 2023. – 3 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.11.2023.

<https://galychyna.if.ua/analytic/pravda-stanislava-vintsenza-yaka-na-chasi-u-ramkah-forumu-via-carpatia-prezentovano-ukrayinskiy-pereklad-knizhki-polskogo-pismennika-dialogi-z-sovyetami/>.

159. У Нью-Йорку [США] проходить Український культурний фестиваль, присвячений загиблій письменниці [Вікторії] Амеліній [Електронний ресурс] : [про програму заходу] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 13 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3786457-u-nujorku-prohodit-ukrainskij-kulturnij-festival-prisvacenij-zagiblij-pismennici-amelinij.html>.

Підтримка України у світі

160. У Берліні [Німеччина] відбувся концерт [«Дипломатичного хору»] на підтримку України [Електронний ресурс] : [про захід] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 2 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 03.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3782026-u-berlini-vidbuvsja-koncert-na-pidtrimku-ukraini.html>.

НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ. АМАТОРСТВО

Фольклор

Фольклорні колективи

Див. № 143.

Народні свята та обряди

Див. № 224, 229.

Творчі звіти, конкурси, фестивалі, свята мистецтв

161. Волинянка отримала найвищу відзнаку у Всеукраїнському конкурсі [Електронний ресурс] : у Києві підведено підсумки III Всеукраїнського двотурового фестивалю-конкурсу мистецтв «Козацькому роду нема переводу» / [Ківерцівська громада] // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2023. – 3 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.11.2023.

<https://www.volyn.com.ua/news/256550-volynianka-otrymala-naivyshchu-vidznaku-u-vseukrainskomu-konkursi>.

Про перемогу у конкурсі вихованки гуртка «Художнє ткацтво» Ківерцівського центру позашкільної освіти (Волинська обл.) Н. Мохнар.

162. Козак, Ірина. «Золоте коло» засвідчило: хореографічна культура народу незнищенна [Електронний ресурс] : у Хмельницькому пройшов Всеукраїнський фестиваль-конкурс хореографічного мистецтва «Золоте коло». Ініціатором його проведення став Обласний науково-методичний центр культури і мистецтва : [про підсумки фестивалю] / Ірина Козак // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 21 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189813>.

163. Неїжмак, Василь. На престижний конкурс юних художників автори представили понад сімсот робіт [Електронний ресурс] : підсумки відкритого дитячо-юнацького конкурсу юних художників імені Саші Путрі підбили у Полтаві / Василь Неїжмак // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 27 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/190250>.

Див. № 109.

Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, виставки

164. Нововодолазчанки стали «Зірками Парижа» : у Нововодолазькій громаді [Харківська обл.] троє працівниць галузі культури [директорка

Новоселівського сільського будинку культури Лідія Ярошенко, яка декламувала вірші, а також вокальний дует «Лілея» у складі директорки Нововодолазького селищного будинку культури Альони Компанієць та художньої керівниці Новоселівського сільського будинку культури Аліни Жукової] стали лауреатами Міжнародного багатожанрового конкурсу-фестивалю фольклору, танцю та музики «Зірки Парижа» [«Etoiles de Paris» (Франція)] / підгот. Олександр Манченко, Тетяна Чмут // Слобід. край. – 2023. – 9 листоп. (№ 45). – С. 5.

165. У Житомирі на VIII Міжнародній хореографічній асамблеї [ім. Наталії Скорульської] збирали кошти та передавали допомогу для дитячих лікарень [Електронний ресурс] : [про підсумки проведення та благодійну складову заходу] // Житомир.info : [сайт]. – 2023. – 13 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.11.2023.

https://www.zhitomir.info/news_217522.html.

166. Чорна, Світлана. Артплакат з автографом Кирила Буданова виставлять на аукціон [Електронний ресурс] : серед 60 артплакатів, представлених на виставці у Національному музеї декоративного мистецтва [України (м. Київ)], є й експонат з автографом начальника Головного управління розвідки Міноборони України Кирила Буданова : [про виставку патріотичних артплакатів та вручення фіналістам Міжнародного конкурсу «Терени Свободи», які завітали на відкриття виставки, дипломів та подарунків] / Світлана Чорна // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 27 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/article/375246>.

167. Чорна, Світлана. Патріотичні артплакати теж на фронті – на інформаційному [Електронний ресурс] / Світлана Чорна // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 21 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189780>.

Виставка робіт фіналістів Міжнародного конкурсу «Терени Свободи» у Нац. музеї декоративного мистецтва України (м. Київ).

168. Шеремет, Ангеліна. Україна посіла 5-те місце на дитячому «Євробаченні» [Міжнародному дитячому пісенному конкурсі в м. Ніцці (Франція)] [Електронний ресурс] / Ангеліна Шеремет // Бабель : [сайт]. – 2023. – 26 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.11.2023.

<https://babel.ua/news/101051-ukrajina-posila-5-misce-na-dityachomu-yevrobachenni>.

Види і жанри аматорства

Образотворче аматорство та народні художні промисли

169. Івашко, Олена. Травами і любов'ю наповнили ляльок у Миколаївській бібліотеці [Електронний ресурс] : черговий майстер-клас із вивчення українських традицій відбувся у Миколаївській центральній міській бібліотеці ім. М. Л. Кропивницького : [про майстер-клас з виготовлення ляльки-мотанки «Кубишка-травниця», організований культурно-мистецькою асоціацією «Арт-

спокуса»] / Олена Івашко // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 20 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189694>.

Див. № 161, 163.

Виставки

170. Рибальченко, Володимир. Чудесами вишиванки здивував... пожежний у Дніпрі [Електронний ресурс] : понад двадцяти авторських робіт у традиційних техніках вишивки [майстра Костянтина Діденка] представлені на виставці, яка відкрилася у Меморіальному будинку-музеї [Дмитра] Яворницького у Дніпрі / Володимир Рибальченко // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 20 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189652>.

171. У Вінниці [літературно-меморіальному музеї Михайла Коцюбинського] відкрилась виставка живопису мариупольців «Місто Марії: Сила та Творчість» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3790244-u-vinnici-vidkrilas-vistavka-zivopisu-mariupolciv-misto-marii-sila-ta-tvorcist.html>.

172. Ярема, Галина. «У військовому шпиталі «прописалася» картина Данила Ноздрі [Електронний ресурс] : назва її – «Важкий шлях до Перемоги. Бахмут» / Галина Ярема // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2023. – 18 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.11.2023.

<https://wz.lviv.ua/life/501469-u-viiskovomu-shpytali-propysalasia-kartyna-danyla-nozdri>.

Персональна експрес-виставка 14-річного художника Д. Ноздрі для українських воїнів, які проходять лікування після поранень у Нац. військово-медичному клінічному центрі «Головний військовий клінічний госпіталь» (м. Київ) та дарунок власної картини «Важкий шлях до Перемоги. Бахмут» і каталогу «Альбом живописних робіт» музею військового шпиталю.

Див. № 45, 73, 167, 239.

Персоналії

173. Дубинчук, Олег. «Працюю з дубовою деревиною – і роботи вдаються», – волинський скульптор Олег Дубинчук [Електронний ресурс] / Олег Дубинчук ; [записала] Людмила Приймачук // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2023. – 25 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<https://www.volynnews.com/news/all/pratsiuiu-z-dubovoiu-derevynoiu-i-roboty-vdaiutsia-volynskyy-skulpto/>.

Скульптор-аматор про свій творчий доробок.

174. Коротич, Оксана. «Не варто брати голку до рук, якщо немає настрою» [Електронний ресурс] : Оксана Коротич творить унікальні картини з атласних стрічок / Оксана Коротич ; [інтерв'ю записала] Галина Ярема // Високий Замок :

[інтернет-версія]. – 2023. – 1 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.11.2023.

<https://wz.lviv.ua/life/500355-ne-varto-braty-holku-do-ruk-iakshcho-nemaie-nastroiu>.

Майстриня про свою творчість.

Музичне аматорство

175. Народна аматорська чоловіча капела «Сурма» ІФНМУ [Івано-Франківського національного медичного університету] відзначила 60-річний ювілей [Електронний ресурс] : [про ювілейний концерт в Івано-Франківській обласній філармонії ім. Іри Маланюк] // Галичина : [інтернет-версія]. – 2023. – 27 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<https://galychyna.if.ua/2023/11/27/narodna-amatorska-cholovicha-kapela-surma-ifnmu-vidznachila-60-richniy-yuviley/>.

176. Шкробот, Петро. І пісня сили додає, гартує нашу волю [Електронний ресурс] / Петро Шкробот // Поділ. вісті : [інтернет-версія]. – 2023. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023.

<http://pvisti.info/culture/13850-i-pisnia-syly-dodaie-hartuie-nashu-voliu>.

Про творчість народного аматорського хору «Чебреці» Чемеровецької ОТГ (Хмельницька обл.).

Див. № 47, 118, 143, 160, 164, 168.

Театральне аматорство

177. Бодрова, Ганна. «Ілюзіон»: як в Одесі попри війну розвивається юнацький театр [Електронний ресурс] : [про історію створення та діяльність юнацької кінотеатральної лабораторії «Ілюзіон»] / Ганна Бодрова // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 14 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3786646-iluzion-ak-v-odesi-popri-vijnu-rozvivatsya-unackij-teatr.html>.

Хореографічне аматорство

Див. № 47, 162, 165.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО.ЧИТАННЯ

178. Бойко, Олеся. Як працюватиме Національна електронна бібліотека України [Електронний ресурс] / Олеся Бойко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2023. – 4 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.11.2023.

<https://chytomo.com/iak-pratsiuvatyme-natsionalna-elektronna-biblioteka-ukrainy/>.

Новації в бібліотеках

179. Григоренко, Валентина. Знайомство з «Лимерівною»: львівські бібліотекарі оцифрували твори 82 авторів, статuti і регуляміни [Електронний ресурс] / Валентина Григоренко // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 1 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.11.2023.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3879/2006/179210/>.

Про завершення формування цифрової колекції «Книжкова спадщина Наукового товариства імені Шевченка (1874–1913)» співробітниками Львівської нац. наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника.

Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи

180. Книгозбірні Луцької громади отримали новинки польської літератури [Електронний ресурс] : бібліотеки Луцької громади взяли участь у пілотному проєкті «Польська полиця в Україні» та безплатно отримали новинки польської літератури у кількості 60 примірників : [про поповнення фондів бібліотек] / Луцька міська рада // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2023. – 13 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.11.2023.

<https://www.volyn.com.ua/news/257205-knyhozbirni-lutskoi-hromady-otrymaly-novynky-polskoi-literatury>.

181. Юркова, Олександра. Польська література відтепер доступна читачам Володимирецької громади [Електронний ресурс] : бібліотеки Володимирецької громади на Рівненщині постійно працюють над поповненням книжкових фондів : [про отримання гранту від проєкту «Польська полиця в Україні» Володимирецькою центральною бібліотекою] / Олександра Юркова // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/190406>.

Див. № 65.

Проект «Українська книжкова полиця»

182. Конопльова, Марина. У бібліотеці ЮНЕСКО у Парижі [Франція] з'явилася Українська книжкова полиця [Електронний ресурс] / Марина Конопльова // #ШоТам : [сайт]. – 2023. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<https://shotam.info/u-bibliotetsi-yunesko-u-paryzhi-z-iavylas-ukrainska-knyzhkova-polychka/>.

183. Українську книжкову полицю відкрили в Мексиці [Електронний ресурс] : відбулося урочисте відкриття Української книжкової полиці в мексиканському місті Гвадалахара – у Публічній бібліотеці штату Халіско // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3793271-ukrainsku-knizkovu-policku-vidkrili-v-meksici.html>.

184. Українську книжкову полицю відкрили в університеті в Сеулі [Республіка Корея] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3790132-ukrainsku-knizkovu-policku-vidkrili-v-universiteti-v-seuli.html>.

Мережа та типи бібліотек

Національні бібліотеки

Див. № 179, 191.

Наукові бібліотеки

Див. № 179, 191.

Обласні універсальні наукові бібліотеки

185. Лазоришин, Ігор. Змучені хрести пам'яті... В Івано-Франківську [в обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І. Франка] представили першу прозову книжку Ганни Данилюк «Віденська кава або Український Людомор» [Електронний ресурс] / Ігор Лазоришин // Галичина : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023. <https://galychyna.if.ua/analytic/zmuchenihrestipamyati-vivano-frankivsku-predstavili-pershuprozovu-knizhku-ganni-danilyuk-videnska-kava-abo-ukrayinskiy-lyudomor/>.

Див. № 14, 69, 158.

Публічні бібліотеки. Централізовані бібліотечні системи

Міські бібліотеки

186. Романова, Ольга. Книги, музика и стихи / Ольга Романова // Веч. Одеса : [інтернет-версія]. – 2023. – 16 нояб. (№ 91–92). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023. <http://vo.od.ua/rubrics/kultura/49547.php>.

Презентація проєкту «Жахи війни» в Центральній міській бібліотеці ім. І. Франка (м. Одеса).

187. У Білій Церкві [бібліотеці-філії № 5 (Київська обл.)] відкрилася виставка «Азов – Янголи Маріуполя» [Електронний ресурс] : [про виставку, присвячену героїчному подвигу бійців окремого загону спеціального призначення Національної гвардії України «АЗОВ»] // Моя Київщина : [портал]. – 2023. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023. <https://mykyivregion.com.ua/news/u-bilii-cerkvi-vidkrilasya-vistavka-azov-yangoli-mariupolya>.

188. «Я вірю, що настане днина...» [Електронний ресурс] // Поділ. вісті : [інтернет-версія]. – 2023. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.11.2023. <http://pvisti.info/culture/13815-ya-viriu-shcho-nastane-dnyna>.

Презентація книги «Я вірю, що настане днина...» М. Лук'янюка у Хмельницькій центральній публічній бібліотеці.

Див. № 96, 99, 169, 181.

Селищні та сільські бібліотеки

189. У Ставищенській [публічній] бібліотеці [Білоцерківський р-н, Київська обл.] відбулося засідання [літературно-мистецького] клубу «Пектораль» (Фото) [Електронний ресурс] : [про учасників та хід заходу] // Моя

Київщина : [портал]. – 2023. – 30 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.11.2023.

<http://pvisti.info/culture/13899-slovo-u-siaivi-palitry>.

Див. № 66.

Бібліотеки для дітей та юнацтва

190. Із квестом та фотозонами: кропивницька письменниця презентувала нову книгу про єдиного (Фото) [Електронний ресурс] : «Канікули з єдиного» – саме таку назву має новинка української письменниці та літературознавиці Надії Гармазій, яку 1 листопада презентували в Кіровоградській обласній бібліотеці для дітей імені Тараса Шевченка // Інформ. портал «Гречка» : [сайт]. – 2023. – 2 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.11.2023.

<https://gre4ka.info/suspilstvo/76171-iz-kvestom-ta-fotozonamy-kropyvnytska-pysmennytsia-prezentovala-novu-knyhu-pro-iedynoro-ha-foto>.

Див. № 65, 96.

Публічні бібліотеки ОТГ

Див. № 14.

Інші види бібліотек

Див. № 69, 178.

Основні напрями діяльності бібліотек

Бібліотечні фонди (формування, дослідження, популяризація)

Див. № 69, 134, 180, 181.

Науково-методична та науково-дослідна діяльність бібліотек

191. Клименко, Оксана. Підвищення кваліфікації бібліотекарів як пріоритетний напрям науково-методичної роботи у НБУВ [м. Київ] в умовах суспільних викликів / Оксана Клименко, Олена Сокур // Вісн. Книжк. палати. – 2023. – № 9. – С. 37–42.

<http://visnyk.ukrbook.net/issue/view/17172>.

Інформаційні технології в бібліотеках

Див. № 179.

Читання

192. Круглов, Віктор. ТікТок проти книг: як короткі відео впливають на підлітків та чому краще читати, ніж переглядати [Електронний ресурс] / Віктор Круглов // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.11.2023.

https://lb.ua/blog/victor_kruglov/584614_tiktok_proti_knig_yak_kоротki_video.html.

193. Лещик, Ольга. Чому важливо читати дітям літературу про війну. Проект «Живі письменники» [Електронний ресурс] / Ольга Лещик // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2023. – 12 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.11.2023.

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/chomu-vazhlivo-chitati-ditjam-literaturu-pro-vijnu-projekt-zhivi-pismenniki.html>.

Огляд кількох дитячих і підліткових книг для читання та обговорення війни, а також про важливість читання та вебінари «Як говорити з дітьми про війну та мир», які відбудуться у листопаді у м. Києві.

Див. № 50.

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО. КНИГОЗНАВСТВО. КНИГОВИДАВНИЧА СПРАВА

194. Мацюк, Орест. Чи було книгодрукування на Україні до Івана Федорова / Орест Мацюк // Вісн. Книжк. палати. – 2023. – № 9. – С. 10–18. – Надрук. за вид. Архіви України. 1968. № 2 (88). С. 3–14.

<http://visnyk.ukrbook.net/issue/view/17172>.

З історії книгодрукування.

195. Требунських, Ірина. Купити книгу за державний сертифікат: як працюватиме закон про підтримку книгарень [Електронний ресурс] / Ірина Требунських // Інформ. портал «Гречка» : [сайт]. – 2023. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.11.2023.

<https://gre4ka.info/suspilstvo/76274-kupyty-knyhu-za-derzhavnyi-sertyfikat-iak-pratsiuvatyme-zakon-pro-pidtrymku-knyharen>.

Коментарі координатора ініціативи «Українська книжкова революція» Т. Шамайди та заступника директора з питань комунікації мережі книгарень «Є» В. Разживіна.

196. У межах акції «Українським дітям – українську книгу» розвезли по країні та світу 800 тисяч українських книжок [Електронний ресурс] : 50 тисяч дитячих книг передали в 5 тисяч пунктів незламності, а військові в госпіталях отримали 5 тисяч примірників літератури / підгот. Юлія Доля // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189008>.

Див. № 33, 107, 127, 131.

Фестивалі, форуми видавців, книжкові виставки-ярмарки

197. Головна подія світу. Понад 40 видавництв представили Україну на Франкфуртському книжковому ярмарку 2023 [Німеччина] – підсумки [Електронний ресурс] // NV: [сайт]. – 2023. – 2 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2023.

<https://life.nv.ua/ukr/art/ukrajina-na-frankfurtskomu-knizhkovomu-yarmarku-golovni-pidsumki-podiji-50365303.html>.¹

¹ Див. також: Горлач, Поліна. Розмови про українську книжкову індустрію під час війни: як була представлена Україна на книжковому ярмарку Франкфурта [Німеччина] [Електронний ресурс] / Поліна Горлач // Суспільне. Культура : [сайт]. 2023. 2 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 03.11.2023. <https://suspilne.media/608413-rozmovi-pro-ukrainsku-knizkovu-industriju-pid-cas-vijni-ak-bula-predstavlena-ukraina-na-knizkovomu-armarku-frankfurta/>.

198. Горлач, Поліна. Катерина Калитко, Люко Дашвар і Радомир Мокрик: оголосили програму [книжкового] фестивалю Kyiv Book Weekend [Електронний ресурс] : [головні події фестивалю] / Поліна Горлач // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 30 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.11.2023.

<https://suspilne.media/culture/629230-katerina-kalitko-luko-dasvar-i-radomir-mokrik-ogolosili-programu-festivalu-kyiv-book-weekend/>.

199. У Відні [Австрія] стартувала книжкова виставка[-ярмарок] «Buch Wien», ряд заходів присвячені Україні [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2023. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.11.2023.

<https://litgazeta.com.ua/news/u-vidni-startovala-knyzhkova-vystavka-buch-wien-riad-zakhodiv-prysviacheni-ukraini/>.

200. Україна втретє візьме участь у Монреальському книжковім салоні [Salon du livre de Montréal – 2023 (Канада)] [Електронний ресурс] : [про український стенд фестивалю] // Читомо: культура читання та мистецтво книговидання : [портал]. – 2023. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2023.

<https://chytomo.com/ukraina-vtretie-vizme-uchast-u-monrealskomu-knyzhkovim-saloni/>.¹

Див. № 112.

Міжнародне співробітництво

Див. № 112, 197, 199, 200.

МУЗЕЙНА СПРАВА. МУЗЕСЗНАВСТВО. ЗАПОВІДНИКИ

201. Асадчева, Тетяна. Будинку-музею Тараса Шевченка на Майдані [м. Київ] виповнилося 95 років: чим він особливий [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 13 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/90930/>.

Про святкові заходи з нагоди ювілею та історію заснування музею.

202. Возняк, Тарас. Тарас Возняк, гендиректор Львівської національної галереї мистецтв: «Ми евакуювали найцінніші експонати, щоб не лише убезпечити їх, а й показати світові» [Електронний ресурс] / Тарас Возняк ; [розмовляла] Людмила Гринюк // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 4 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3782413-taras-voznak-generalnij-direktor-lvivskoi-nacionalnoi-galerei-mistectv.html>.

Генеральний директор Львівської нац. галереї мистецтв ім. Б. Возницького про культурно-музейну дипломатію, виставки з фондів галереї в інших країнах,

¹ Див. також: Близько ста українських книжок представлені на найбільшому ярмарку франкомовної книги у Північній Америці [Електронний ресурс] // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. 2023. 24 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 24.11.2023. <https://detector.media/infospace/article/219741/2023-11-24-blyzko-sta-ukrainskykh-knyzhok-predstavleni-na-naybilshomu-yarmarku-frankomovnoi-knygy-u-pivnichniy-amerytsi/>.

як уберегти експонати в часи війни, розграбування російськими загарбниками музеїв на окупованих територіях, як українським музеям вийти на європейський рівень та культуру України після війни.

203. Гасиджак, Леся. У злочині геноциду найважче довести намір: інтерв'ю з Лесею Гасиджак про дослідження Голодомору і роботу з дітьми [Електронний ресурс] / Леся Гасиджак; [інтерв'ю вела] Євгенія Луценко // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 24 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.11.2023.

<https://suspilne.media/culture/624839-u-zlocini-genocidu-najvazce-dovesti-namir-intervu-z-leseu-gasidzak-pro-doslidzenna-golodomoru-i-robotu-z-ditmi/>.

Виконувачка обов'язки генерального директора Нац. музею Голодомору-геноциду (м. Київ) про функціонування закладу, відкриття виставки «Намір», роботу з пам'яттю про травматичні події, наукові дослідження Голодомору, будівництво другої черги музею, книжки й фільми, присвячені темі Голодомору.¹

204. Івашко, Олена. Миколаївцям показали захопливий світ лялькового театру [Електронний ресурс] : у Миколаївському обласному художньому музеї імені В. В. Верещагіна відбувся захід «Майстерність лялькаря» [про історію виникнення лялькового театру] / Олена Івашко // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/190409>.

205. Пошивайло, Ігор. Ігор Пошивайло: «Кожна наступна революція – продовження незавершених етапів попередніх революцій» [Електронний ресурс] / Ігор Пошивайло; [розмовляла] Ірина Славінська // Сенсор: медіа про культуру : [сайт]. – 2023. – 21 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2023.

<https://sensormedia.com.ua/culture/ihor-poshyvaylo-kozhna-nastupna-revoliutsiia-prodovzhennia-nezavershenykh-etapiv-poperednikh-revoliutsiy/>.

Генеральний директор Нац. меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні – Музею Революції Гідності (м. Київ) про сьогодення закладу, його найцінніші експонати, особливості меморіалізації пам'яті про обидві революції та війну, а також про вплив Революції Гідності на суспільство.

206. Рибальченко, Володимир. Уроки в музеї [Електронний ресурс] : проведення шкільних занять на базі закладів культури передбачає проєкт «ВМУЗЕЇ: (не) дрібниці на уроці», який реалізують у Дніпрі / Володимир Рибальченко // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/article/375178>.

207. Художній музей міста Луцька відзначає 50-річчя [Електронний ресурс] : [про ювілейні заходи] / [Луцька міськрада] // Волин. новини : інформ.

¹ Див. також: Гасиджак, Леся. Українців покарали Голодомором за здобуту та втрачену державність: інтерв'ю з Лесею Гасиджак [Електронний ресурс] / Леся Гасиджак ; [інтерв'ю вела] Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. 2023. 22 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 25.11.2023. <https://vechirniy.kyiv.ua/news/91330/>.

агентство : [сайт]. – 2023. – 3 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.11.2023.

<https://www.volynnews.com/news/all/khudozhniy-muzei-mista-lutska-vidznachaye-50-richchia/>.

Див. № 17, 68, 88, 114, 117, 125, 129, 132, 133.

Новації в музеях, заповідниках та закладах музейного типу

208. Василенко-Слободенюк, Юлія. В Острозі [за підтримки Українського культурного фонду] оцифрували стародруки [Електронний ресурс] : на Рівненщині 40 цінних українських стародруків з колекції Державного історико-культурного заповідника м. Острог тепер доступні онлайн / Юлія Василенко-Слободенюк // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 7 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/188749>.

209. У 2023 році Львівська національна галерея мистецтв імені Б. Г. Возницького [спільно з громадською ініціативою Му Future Heritage] оцифрувала 1817 об'єктів [Електронний ресурс] : [про завершення чергового етапу проекту «Цифровий архів ЛНГМ», який передбачає вільний онлайн-доступ до творів зі збірки галереї] // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2023. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023.

<http://ukrpohliad.org/culture/u-2023-rotsi-lvivska-natsionalna-galereya-mystetstv-imeni-b-g-voznyskogo-otsyfruvava-1817-ob-yektiv.html>.

210. Чорна, Світлана. Новий музейний проєкт відтворює простір Майдану [Електронний ресурс] : Музей Майдану [Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності (м. Київ)] презентував проєкт «Територія Гідності у доповненій реальності: музеєфікація пам'яток Майдану» / Світлана Чорна // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/article/374886>.

Фестивалі, конкурси, міждисциплінарні проєкти, конференції, семінари

211. Чорна, Світлана. комунізм = рашизм: непокаране зло повертається [Електронний ресурс] : фотодокументальна виставка «[Не]знищен[н]і» про репресії української інтелігенції / Світлана Чорна // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 2 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/article/374734>.

Про учасників та хід круглого столу «комунізм = рашизм» у межах виставки у Музеї видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького (м. Київ).

Міжнародне співробітництво

212. Гончар, Ольга. Як війна змінює музеї: нотатки з Музейного форуму у Варшаві [Електронний ресурс] / Ольга Гончар // Укр. правда. Життя : [інтернет-

вид.]. – 2023. – 20 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.11.2023.

<https://life.pravda.com.ua/columns/2023/11/20/257808/>.

Допис культурологині, директорки Меморіального музею тоталітарних режимів «Територія терору» (м. Львів), засновниці і координаторки Музейного кризового центру про польсько-український Музейний форум.

213. Кузьменко, Юлія. Українська виставка модернізму [«В епіцентрі бурі: модернізм в Україні 1900–1930-х років» від Національного художнього музею України (м. Київ)] перемогла на Apollo Magazine Awards 2023 [Електронний ресурс] / Юлія Кузьменко // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2023.

<https://suspilne.media/culture/623417-ukrainska-vistavka-modernizmu-peremogla-na-apollo-magazine-awards-2023/>.

214. Матяш, Таня. Музей у Нідерландах скасував борги за зберігання «скіфського золота» [Електронний ресурс] / Таня Матяш // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2023.

https://lb.ua/culture/2023/11/22/585439_muzey_niderlandah_skasuvav_borgi.html.

Про підписання т. в. о. міністра культури та інформаційної політики України Р. Карандеєвим та виконувачем обов'язки директора університетської бібліотеки Амстердамського університету Ф. Вірменом документа щодо повернення музейних предметів державної частини Музейного фонду України з чотирьох кримських музейних установ.

Див. № 132.

Організація та управління в галузі музейної справи

215. Державі повернули 18 об'єктів [Національного архітектурно-історичного] заповідника «Чернігів стародавній». Серед них – собори, якими користувався «моспатріархат» [Електронний ресурс] // Новинарня : [сайт]. – 2023. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.11.2023.

<https://novynarnia.com/2023/11/15/derzhavi-povernuly-18/>.

Див. № 214.

Основні напрями діяльності музеїв, заповідників, закладів музейного типу

Музейні фонди

216. Большакова, Анастасія. У Києво-Печерській лаврі показали повернене «скіфське золото». Фото [Електронний ресурс] / Анастасія Большакова, Дмитро Ларін // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2023. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/11/28/257968/>.

Презентація артефактів з колекції «Крим: золото й тасмниці Чорного моря» у Скарбниці Нац. музею історії України (м. Київ).

217. Ковальова, Анастасія. Львівські митники передали [трьом] музеям історичні цінності на півтора мільйона [Електронний ресурс] / Анастасія

Ковальова // Весті.UA : [сайт]. – 2023. – 21 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.11.2023.

<https://vesti.ua/uk/strana-uk/lvivski-mitniki-peredali-muzeyam-istorichni-tsinnosti-na-pivtora-miljona>.

218. Кримські скарби. Як Україна повертала скіфське золото і чому називати так цю колекцію старожитностей не зовсім правильно [Електронний ресурс] // NV: [сайт]. – 2023. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/skifske-zoloto-shcho-ce-take-ta-yak-ukrajina-povernula-skarbi-muzejiv-krimu-novini-ukrajini-50371676.html>.

219. Музею на Обухівщині подарували рідкісний артефакт, викуплений у «чорних» археологів [Електронний ресурс] : нещодавно музейний фонд Ржищівського археолого-краєзнавчого музею [Київська обл.] поповнився новими експонатами [кінця XIX ст. та середини XX ст.] // Інформ. агенція «Погляд» : [сайт]. – 2023. – 11 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.11.2023.

<https://poglyad.tv/muzeyu-na-obuhivshchini-podaruvali-ridkisniy-artefakt-vikupleniy-u-chornih-arheologiv-article>.

220. «Невимовний біль усього народу». МВС [Міністерство внутрішніх справ України] передало [Національному] Музею Голодомору[-геноциду (м. Київ)] копії 1000 справ періоду 1932–1933 років [Електронний ресурс] // NV: [сайт]. – 2023. – 25 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 28.11.2023.

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/mvs-peredalo-muzeyu-golodomoru-kopiji-1000-sprav-1932-1933-rokiv-novini-ukrajini-50371288.html>.¹

А також представлено відеопроєкт «Реальна історія», в якому МВС оприлюднює кримінальні справи щодо канібалізму в 1932–1933 рр.

221. Ярмо, Ярина. Підпис митрополита Шептицького – на стародруці [Електронний ресурс] / Ярина Ярмо // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2023. – 21 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.11.2023. <https://wz.lviv.ua/news/501692-pidpys-mytrpolyta-sheptytskoho-na-starodrutci>.

Про виявлення оригіналу підпису митрополита Української греко-католицької церкви Андрея Шептицького у стародруці 1739 р., що зберігається у Музей-садибі Миколи Угриня-Безгрішного (м. Рогатин, Івано-Франківська обл.) – філії Музею мистецтв Прикарпаття (м. Івано-Франківськ).

Див. № 67, 71, 72, 88, 94, 214.

Виставкова діяльність, експозиції

222. Асадчева, Тетяна. Орлан Залужного та безпілотники з АТО: у [Національному] музеї [історії України у] II Світової [війні (м. Київ)] триває експозиція ворожих дронів [Електронний ресурс] : [розповідь старшого

¹ Див. також: Опанасенко, Олександра. МВС [Міністерство внутрішніх справ України] передало [Національному] музею Голодомору[-геноциду (м. Київ)] понад тисячу архівних справ періоду геноциду [Електронний ресурс] / Олександра Опанасенко // Бабель : [сайт]. 2023. 25 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 26.11.2023. <https://babel.ua/news/101032-mvs-peredalo-muzeyu-golodomoru-ponad-tisyachu-arhivnih-sprav-periodu-genocidu>.

наукового співробітника музею Олександра Шемеляка про проєкт «Загроза з неба», втілений за підтримки Благодійного фонду «Повернись живим» та Нової пошти] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/90723/>.

223. Василенко-Слободенюк, Юлія. До ювілейного друку першого видання «Енеїди» [Електронний ресурс] : в замку князів Острозьких відкрито виставку «Енеїда – енциклопедія українства», яка діятиме до кінця року : [про виставку у Державному історико-культурному заповіднику м. Острога (Рівненська обл.), присвячену першому виданню поеми «Енеїда» Івана Котляревського (1798 р.)] / Юлія Василенко-Слободенюк // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 2 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/188375>.

224. Гришина, Даша. Як святкували новорічні свята три століття поспіль: у Музеї [історії міста] Києва триває унікальна виставка [старовинних ялинкових прикрас та святкової атрибутики від XIX ст. й до сьогодні]. Фото і відео [Електронний ресурс] / Даша Гришина // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/91443/>.¹

225. Дробязко, Наталія. Гетьманський шлях Орлика: полотно художника Олеся Солов'я розповідає про історичні події [Електронний ресурс] / Наталія Дробязко // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3883/2006/179840/>.

Презентація постійно діючої виставки «Пилип Орлик. Шлях гетьмана» у Нац. історико-культурному заповіднику «Гетьманська столиця» (м. Батурин, Чернігівська обл.).

226. Здоровило, Тарас. До Дня ЮНЕСКО: в Києво-Печерській лаврі виставлять макети дерев'яних церков України [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 3 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.11.2023.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/164/179292/>.

Про виставку «Церковна дерев'яна архітектура. Збережена спадщина» у Нац. заповіднику «Києво-Печерська лавра».

227. Івашко, Олена. Індіанці дісталися Миколаївського музею [Електронний ресурс] : в Миколаївському обласному художньому музеї імені В. В. Верещагіна розгорнута виставка «Індіанці прерій Північної Америки» [експонатів з приватної колекції миколаївця Дмитра Єрьоменка] / Олена Івашко // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023.

¹ Див. також: Демченко, Марія. Від XIX століття й до нині: в Києві [Музеї історії міста] відкрилася виставка про історію святкування Різдва [Електронний ресурс] : тут можна побачити вінтажні ялинкові іграшки, фігурки з вати та пап'є-маше, прикраси з тонкого скла ручної роботи та багато іншого / Марія Демченко // Хмарочос : київ. міськ. журн. : [інтернет-вид.]. 2023. 27 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 27.11.2023. <https://hmarochos.kiev.ua/2023/11/27/vid-xix-st-do-sogodni-u-muzeji-kyyeva-vidkrylas-vystavka-pro-istoriyu-svyatkuvannya-rizdva/>.

<http://www.golos.com.ua/news/189357>.

228. Катаєва, Марія. Династія художниць: у столиці [Національному музеї українського народного декоративного мистецтва] представили виставку творів Зінаїди Васіної та Ганни Криволап [Електронний ресурс] : [про виставку «Доньки-Матері. Зінаїда Васіна та Ганна Криволап»] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 6 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/90554/>.¹

229. Катаєва, Марія. Традиції святкувань: у центрі столиці [в Музеї історії міста Києва] відкрили [спільний міжмузейний] проєкт «Українська зима: від Романа до Йордана» [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 30 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/91772/>.²

230. Катаєва, Марія. У Київській картинній галереї представили «Шевченкіану» Івана Марчука [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 5 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/90555/>.

Виставка «Свою Україну любіть» робіт циклу «Шевченкіана» н. х. України І. Марчука у Нац. музеї «Київська картинна галерея».

231. Клименко, Олександр. «Очі» війни [Електронний ресурс] : у Національному музеї Тараса Шевченка [м. Київ] відкрито виставку робіт переможців міжнародного конкурсу [фотографій] World Press Photo 2023 : [про світлини українських кореспондентів Асошіейтед Прес, представлені на виставці] / Олександр Клименко // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/article/374885>.

232. Курганська, Ірина. Мандри Енея: яких утілень зазнала поема [Івана] Котляревського протягом 225 років свого існування [Електронний ресурс] : [про виставку «Проект Енеїда» у Національному художньому музеї України (м. Київ) у 2017 р. та втілення твору у різних видах мистецтва] / Ірина Курганська // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2023. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<https://tyzhden.ua/mandry-eneia-iakykh-utilen-zaznala-poema-kotliarevskoho-protiahom-225-rokiv-svoho-isnuvannia/>.

¹ Див. також: Виставка «Доньки-матері. Зінаїда Васіна та Ганна Криволап» [у Національному музеї українського народного декоративного мистецтва (м. Київ)] [Електронний ресурс] // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. 2023. 6 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 06.11.2023. <http://ukrpohliad.org/culture/vystavka-donky-materi-zinayida-vasina-ta-ganna-kryvolap.html>.

² Див. також: Скансен у Пирогові [Національний музей народної архітектури та побуту України] та Музей Києва презентували спільну виставку про зимові свята [Електронний ресурс] : відкриття виставки «Українська зима: від Романа до Йордана» відбулося в Музеї історії міста Києва / підгот. Оксана Синиця // Голос України : [інтернет-версія]. 2023. 30 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 30.11.2023. <http://www.golos.com.ua/news/190519>.

233. Марків, Наталка. На Подолі [Музеї гетьманства (м. Київ)] представили фотовиставку [«Ніжні некрополі» фотографки Людмили Етлерто] про київські некрополі, що можуть зникнути [Електронний ресурс] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 1 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/90402/>.

234. Рибальченко, Володимир. Виставка «Виборюючи свободу» відкрилася у Музеї історії Дніпра [Електронний ресурс] : зберегти пам'ять про події сьогоденної війни та про подвиг 128-ї бригади ТрО – таку мету поставили перед собою ті, хто створив виставку «Виборюючи свободу» : [за підтримки Українського культурного фонду] / Володимир Рибальченко // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 20 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189668>.

235. Скотнікова, Ольга. Усупереч дощам і вітрам: в Києві [Національному музеї українського народного декоративного мистецтва] відкрили виставку художників, що малюють квіти [Електронний ресурс] : [про виставку «Матвій Донцов. Буяння квітів», на якій представлено роботи художника Матвія Донцова (1877–1974) з колекції Ірпінського історико-краєзнавчого музею (Київська обл.), а також два твори народної художниці України Катерини Білокур (1900–1961)] / Ольга Скотнікова // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 12 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/90909/>.

236. У Києві [Національному музеї «Київська картинна галерея»] відкрилась виставка [народного] художника [України] Івана Марчука «Свою Україну любіть» [Електронний ресурс] : [організатор – Центр сучасного мистецтва «Музей Івана Марчука» (філія Національного художнього музею України)] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 3 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3782452-u-kievi-vidkrilas-vistavka-hudoznika-ivana-marcuka-svou-ukrainu-lubit.html>.

237. У Кропивницькому презентували виставку «Драмтеатр. Маріуполь» (Фото) [Електронний ресурс] : у Кропивницькому у понеділок, 21 листопада, в Музеї мистецтв в рамках висвітлення подій російсько-української війни презентували виставку «Драмтеатр. Маріуполь» як вшанування полеглих українських захисників і вбитих мирних жителів // Інформ. портал «Гречка» : [сайт]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2023.

<https://gre4ka.info/suspilstvo/76393-u-kropyvnytskomu-prezentuvaly-vystavku-dramteatr-mariupol-foto>.

238. У Львівському музеї історії релігії експонується виставка «Йосафат Кунцевич: феномен пам'яті» [Електронний ресурс] // RISU. Релігійно-інформ. служба України : [портал]. – 2023. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.11.2023.

https://risu.ua/u-lvivskomu-muzeyi-istoriyi-religiyi-eksponuyetsya-vistavka-josafat-kuncevich-fenomen-pamyati_n144000.

239. У Франківську [Івано-Франківському краєзнавчому музеї] відкрили виставку до 90-річчя художниці [заслуженої майстрині народної творчості УРСР] Параски Хоми [Електронний ресурс] : [про виставку, а також необхідність добудови музею майстрині у селі Загвіздя (Тисменицький р-н)] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3784531-u-frankivsku-vidkrili-vistavku-do-90ricca-hudoznici-paraski-homi.html>.¹

240. У Халеп'ї на Обухівщині [Київська обл.] відкрили оновлену експозицію краєзнавчого музею (Фото) [Електронний ресурс] : [про експозицію Музею Вікентія Хвойки] // Моя Київщина : [портал]. – 2023. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

https://mykyivregion.com.ua/news/u-xalepyi-na-obuxivshhini-vidkrili-onovlenu-ekspoziciyu-krajeznavcogo-muzeyu-foto#google_vignette.

241. Чорна, Світлана. Виставка козацьких дарів [«...бо ми, браття, козацького роду»] у лаврі [Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра»] триватиме до кінця року [Електронний ресурс] : унікальні експонати – лише невелика частина історичних і культурних скарбів, більшість яких знищено більшовиками / Світлана Чорна // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189409>.

Див. № 15, 16, 32, 37, 170, 171, 213.

Літературні та мистецькі заходи в музеях

242. У Національному музеї літератури України [м. Київ] відбувся вечір з нагоди 115-річчя Григорія Кочура [у межах IV Міжнародного фестивалю письменників-перекладачів «Кочурфест»] [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2023. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2023.

<https://litgazeta.com.ua/news/u-natsionalnomu-muzei-literatury-ukrainy-vidbuvsia-vechir-z-nahody-115-richchia-hryhoriia-kochura/>.

Див. № 204.

Колекціонування

Див. № 72, 227.

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА

243. Археологи [у м. Білій Церкві (Київська обл.)] знайшли унікальний скарб, пов'язаний з буремними історичними подіями часів Гетьманщини

¹ Див. також: В Івано-Франківському [краєзнавчому] музеї відкрили виставку до 90-річчя [самодіяльної] художниці Параски Хоми [Електронний ресурс] // День : [інтернет-версія]. 2023. 9 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 10.11.2023. <https://day.kyiv.ua/news/091123-v-ivano-frankivskomu-muzeyi-vidkryly-vystavku-do-90-richchya-khudozhnytsi-parasky-khomy>.

[Електронний ресурс] : скарб часів Гетьманщини [XVII–XVIII ст.] – вкрай рідкісна знахідка, яка має велике наукове та суспільне значення // Інформ. агенція «Погляд» : [сайт]. – 2023. – 1 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.11.2023.

<https://poglyad.tv/arheologi-znayshli-unikalniy-skarb-pov-yazaniy-z-buremnimi-istorichnimi-podiyami-chasiv-getmanshchini-article>.

Див. № 88, 126, 136, 226.

Охорона та збереження культурної спадщини

244. Асадчева, Тетяна. У будинку-пам'ятці на Володимирській [., 93 (м. Київ)] з'явилися нові тріщини через будівництво поруч: що відбувається [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/91123/>.

245. Варварський обстріл Одеси: які пам'ятки [., що знаходяться на території, яку включено до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО] постраждали [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3784308-varvarskij-obstril-odesi-aki-pamatki-postrazdali.html>.

246. До переліку нематеріальної культурної спадщини України додали два обряди [і практику з охорони традиційних ремесел та народного мистецтва] [Електронний ресурс] : Міністерство культури та інформаційної політики [України] додало до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України три нових елементи / [пресслужба Міністерства культури та інформаційної політики України] // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2023. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2023.

<https://wz.lviv.ua/news/501773-do-pereliku-nematerialnoi-kulturnoi-spadshchyny-ukrainy-dodaly-dva-obriady>.¹

247. Збереження нашої нематеріальної спадщини – серед викликів сьогодення, – Ростислав Карандєєв [Електронний ресурс] : [тимчасово виконувач обов'язки міністра культури та інформаційної політики України] Ростислав Карандєєв: Закон про меценатство допоможе залучати фінансування для збереження української нематеріальної спадщини : [про хід та учасників круглого столу «Традиційні ремесла: заради миру та соціальної злагоди» у м. Києві] / підгот. Оксана Синиця // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/189356>.

248. Кабмін вніс до Державного реєстру нерухомих пам'яток України 10 об'єктів культурної спадщини, які знаходяться в Житомирі [Електронний ресурс] : [перелік об'єктів] // Житомир.info : [сайт]. – 2023. – 24 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.11.2023.

¹ Див. також: Гоніння гадюк і весільна коса: до [Національного переліку елементів] нематеріальної культурної спадщини [України] додали три нові елементи [Електронний ресурс] // Новинарня : [сайт]. 2023. 21 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 27.11.2023. <https://novynarnia.com/2023/11/21/goninnya-gadyuk/>.

https://www.zhitomir.info/news_217767.html.

249. Огурцова, Надія. Реконструкцію Братських келій у Могилянці [НаУКМА] зупинили через скандал [Електронний ресурс] : [коментар заступника голови Департаменту охорони культурної спадщини КМДА Дмитра Перова] / Надія Огурцова // Весті.UA : [сайт]. – 2023. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.11.2023.

<https://vesti.ua/uk/kyiv-uk/rekonstruktsiyu-bratskih-kelij-u-mogilyantsi-zupinili-cherez-skandal>.

250. Підрив Росією Каховської ГЕС став потенційною загрозою для 195 археологічних пам'яток, – Інститут археології [Електронний ресурс] // День : [інтернет-версія]. – 2023. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2023.

<https://day.kyiv.ua/news/101123-pidryv-rosiyeyu-kakhovskoyi-hes-stav-potentsiynoyu-zahrozoyu-dlya-195-arkheolohichnykh>.

251. Поживанов, Михайло. Одеса. Спадщина. Деколонізація [Електронний ресурс] : [про знищення об'єктів культурної спадщини України російськими загарбниками, необхідність протистояти намірам РФ стерти українську ідентичність та культуру] / Михайло Поживанов // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 6 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.11.2023.

https://lb.ua/blog/mykhaylo_pozhyvanov/582998_odesa_spadshchina_dekolonizatsiya.html.

252. Скотнікова, Ольга. У КМДА [при Департаменті охорони культурної спадщини] створили робочу групу з опрацювання переліку пам'яток культурної спадщини [Електронний ресурс] / Ольга Скотнікова // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.11.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/91109/>.

253. Фоменко, Лілія. Курник на даху замку. Американець спричинив скандал на Андріївському узвозі [Електронний ресурс] / Лілія Фоменко // Весті.UA : [сайт]. – 2023. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2023.

<https://vesti.ua/uk/kyiv-uk/kuryatnik-na-kryshe-zamka-amerikanets-vyzval-perepoloh-na-andreevskom-spuske>.

Про скандальну ситуацію, що виникла через надбудову на даху Замку Річарда – пам'ятки архітектури початку ХХ ст., розташованої у м. Києві на вул. Андріївський узвіз, 15, а також про інші повідомлення щодо розбудови історичних пам'яток столиці та реакцію департаментів КМДА з цього приводу¹.

254. Чорна, Світлана. Археологи [на Подолі у м. Києві] розпочали розкопки Богоявленського монастиря, де був похований Петро Сагайдачний [Електронний ресурс] : [про попередні результати робіт] / Світлана Чорна //

¹ Див. також: Асадчева, Тетяна. Скандальна надбудова «Замку Річарда»: що відбувається з легендарною пам'яткою [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. 2023. 22 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 25.11.2023. <https://vechirniy.kyiv.ua/news/91401/>.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

акад.	академічний (у назвах закладів)
АРК	Автономна Республіка Крим
БК	будинок культури
ВУТ «Просвіта» –	Всеукраїнське товариство «Просвіта» ім. Т. Шевченка
ім. Т. Шевченка	
ГО	громадська організація
з.д.м.	заслужений діяч мистецтв (при прізвищах)
з.м.н.тв.	заслужений майстер народної творчості (при прізвищах)
з.п.к.	заслужений працівник культури (при прізвищах)
держ.	державний (у назвах закладів)
ДМШ	дитяча музична школа
ДШМ	дитяча школа мистецтв
ДХШ	дитяча художня школа
з.а.	заслужений артист (при прізвищах)
з.х.	заслужений художник (при прізвищах)
КМДА	Київська міська державна адміністрація
КНУКіМ	Київський національний університет культури і мистецтв
КНУТКіТ ім.	Київський національний університет
І. Карпенка-Карого	театру, кіно і телебачення ім. І. Карпенка-Карого
МКІПУ	Міністерство культури та інформаційної політики України
муз.	музичний (у назвах закладів)
н.а.	народний артист (при прізвищах)
НАМУ	Національна академія мистецтв України
НАОМА	Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури
НаУКМА	Національний університет «Києво-Могилянська академія»
НБУВ	Національна бібліотека України ім. В. Вернадського
НМАУ	
ім. П. Чайковського	Національна музична академія України ім. П. Чайковського
НБУ	Національна бібліотека України імені Ярослава
ім. Ярослава Мудрого	
НСКУ	Національна спілка композиторів України
НСКмУ	Національна спілка кінематографістів України
НСКрУ	Національна спілка краєзнавців України
НСПУ	Національна спілка письменників України
НСФхУ	Національна спілка фотохудожників України
НСХУ	Національна спілка художників України
н.х.	народний художник (при прізвищах)
нац.	національний (у назвах)
обл.	область, обласний (у назвах)
ОДА	обласна державна адміністрація
ОТГ	об'єднана територіальна громада
ОУНБ	обласна універсальна наукова бібліотека
рос.	російський (у назвах)
укр.	український (у назвах)
худож.	художній (у назвах)
ЦБС	централізована бібліотечна система

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ	3
Культура і суспільство	4
Культура і влада.....	4
Культурно-мистецькі заходи до пам'ятних дат, днів пам'яті, державних і релігійних свят.....	4
День Гідності та Свободи	5
День пам'яті жертв голодоморів.....	6
До 90-х роковин Голодомору 1932–1933 рр. в Україні.....	6
Різдвяні та новорічні свята	10
Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва	10
Культура і новітні технології	11
Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України	11
Історія культури.....	13
Краєзнавство	13
Благодійництво, меценатство, спонсорство, волонтерство	14
Соціальні культурно-мистецькі проєкти та ініціативи.....	15
НАЦІОНАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ. МОВНІ ПИТАННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ	16
Мовна політика держави.....	17
Відновлення та збереження національної пам'яті	17
Декомунізація, подолання наслідків русифікації та тоталітаризму	17
Літературні та мистецькі заходи	19
Персоналії діячів української культури	20
ШЕВЧЕНКІАНА	20
Національна премія України ім. Тараса Шевченка.....	20
У Комітеті з Національної премії України імені Тараса Шевченка	20
Присудження премій, нагород та інших відзнак у галузі культури.....	21
Культура етносів України. Діяльність національно-культурних товариств	22
Фестивалі, свята національних культур.....	22
Українці за кордоном. Культура українського зарубіжжя.....	22
ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ	23
Регіональна культурна політика, культурно-мистецьке життя громад	23
Фінансова діяльність, матеріально-технічне забезпечення	25
Український культурний фонд.....	27
Правові питання галузі.....	28
Нормативно-правове забезпечення галузі	29
Освіта. Кадри	29
Початкова мистецька освіта.....	29
Кадри	29
Профспілкова діяльність.....	29
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	30
Євроінтеграція України	31

Український інститут	32
Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, дні культури, конференції, конгреси, міждисциплінарні проекти	32
Підтримка України у світі	33
НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ. АМАТОРСТВО	33
Фольклор	33
Фольклорні колективи	33
Народні свята та обряди	33
Творчі звіти, конкурси, фестивалі, свята мистецтв.....	33
Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, виставки	33
Види і жанри аматорства	34
Образотворче аматорство та народні художні промисли	34
Музичне аматорство.....	36
Театральне аматорство	36
Хореографічне аматорство	36
БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО.ЧИТАННЯ	36
Новації в бібліотеках	36
Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи	37
Проект «Українська книжкова полиця».....	37
Мережа та типи бібліотек.....	38
Основні напрями діяльності бібліотек	39
Бібліотечні фонди (формування, дослідження, популяризація).....	39
Науково-методична та науково-дослідна діяльність бібліотек	39
Інформаційні технології в бібліотеках	39
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО. КНИГОЗНАВСТВО. КНИГОВИДАВНИЧА СПРАВА ..	40
Фестивалі, форуми видавців, книжкові виставки-ярмарки.....	40
Міжнародне співробітництво	41
МУЗЕЙНА СПРАВА. МУЗЕЄЗНАВСТВО. ЗАПОВІДНИКИ.....	41
Новації в музеях, заповідниках та закладах музейного типу	43
Фестивалі, конкурси, міждисциплінарні проекти, конференції, семінари.....	43
Міжнародне співробітництво	43
Організація та управління в галузі музейної справи	44
Основні напрями діяльності музеїв, заповідників, закладів музейного типу	44
Музейні фонди.....	44
Виставкова діяльність, експозиції	45
Літературні та мистецькі заходи в музеях	49
Колекціонування.....	49
КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА.....	49
Охорона та збереження культурної спадщини	50
Реставраційні роботи	52
Міжнародне співробітництво	52
Переміщення культурних цінностей	52
ПОКАЖЧИК ПЕРСОНАЛІЙ	52

Довідкове видання

КУЛЬТУРА

Поточний бібліографічний список

Випуск 11, 2023

Періодичність 12 випусків на рік

Виходить з 1989 року

Укладачі:

БІЛОКОНЬ Ольга Федорівна

БЛАГОДАРЄВА Тетяна Борисівна

ПАНИМАТЧЕНКО Олена Валентинівна

СОЛОМКА Валентина Анатоліївна

ШАХОВСЬКИЙ Юрій Анатолійович

Відповідальна за випуск ***В. М. Іващенко***

Київ 2024

Редактор ***І. Г. Піленко***

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 3.25.

Б/т. Зам. № 4.

Видавець Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого,
вул. Грушевського, 1, Київ-1, 01001.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 5330 від 11.04.2017